

Naročnina mesečno 30 din, za inozemstvo 50 din — nedeljska izdaja celoletno 96 din, za inozemstvo 120 din. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za insera.

Podružn.: Jesenice, Kranj, Novo mesto.

NAROCI TE TAKO J
SLOVENCEV KOLEDAR
Ta teden bodo priložene položnice! Nakazite naročnino za koledar, čim prejmete položnico!

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Kopitarjeva 6, Ljubljana. — Telefoni: 40-01 do 40-05.

Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. — Telefoni: 4001—4005.

Abbonamenti: Mese Din 30; Estero, mese Din 50; Edizione domenica, anno Din 96; Estero Din 120. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni.

Filiali: Jesenice, Kranj, Novo mesto.

Uničevanje ostankov sovjetske vojske v Ukrajini

Napadi na sovjetsko brodogradnjo in bombardiranje Petrograda in Moskve

Nemško vojno poročilo

Hitlerjev glavni stan, 24. sept. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na prostoru vzhodno od Kijeva so bili včeraj uničeni novi sovražni oddelki. Ostanek sovražne vojske je bil stisnjen v dva tesno obkoljena kotla in zračna slika o položaju te vojske je kaotična. V nekaj dneh bodo te sile popolnoma odstranjene. V zalivu pri Kronstadtu so nemška bojna in strmoglavka letala z bombami v polno zadela bojne ladje in nek sovjetski rušilec. Na obrežju Bega morja je skupina bojnih letal uničila veliko industrijsko podjetje. Ponoči so letala uspešno napadala vojaške naprave pri Petrogradu in pri Moskvi.

V boju proti Angliji so bojna letala ponoči bombardirala pristaniške naprave pri Kanalu sv. Jurija in na južnem delu otoka. Veliki požar med drugim tudi v pristanišču Milfort, so označevali uspehe napada.

Sovražnik ni niti podnevi, niti ponoči priletel nad nemško ozemlje.

Petrograd je že večinoma razdejan

Stockholm, 24. sept. Ip. Posebni dopisnik lista »Svenska Dagbladet« poroča s finskega bojišča, da so sovjetski ujetniki izjavili, da je že večina Petrograda porušena in da živi prebivalstvo v Petrogradu silno bedno in nesrečno življenje.

Prav tako se je izvedelo, da so sovjetski branilci Odese prešli od vrhovnega poveljstva ukaz, da se morajo vojskovati do zadnjega moža. Utrdbe okoli Odese so bile že izpolnjene.

Berlin, 24. sept. AS. Po uradnih poročilih se vidi, da je nemško letalstvo nadaljevalo s svojim bombardiranjem Petrograda in njegove okolice. Pri tem je letalstvo zlasti podpiralo delovanje nemške vojske. V zaporednih valovih so letala napadala topniške postojanke in postojanke sovrane pehote. Nemška letala so v nizkem poletu napadala tudi zbiranja sovranih čet ter jih obkrožila z ognjem iz strojníc. Bombe z nemških letal so razrušile nekaj cest. Bombe so tudi zadale skladišča in druge vojne cilje v Petrogradu.

Uspehi finske mornarice

Helsinki, 24. sept. AS. Vzhodno od otoka Suursavi je hitri čoln finske vojske mornarice potopil sovjetsko minonosilko, od 36 članov posadke.

Vojne priprave v Nizozemski Indiji

Kobe, 24. sept. Ip. Z japonskim parnikom se je v Nizozemsko Indijo semkaj pripeljalo nad 100 japonskih beguncev, in sicer zlasti žena in otrok. Japonski državljani ne morejo več v Nizozemski Indiji opravljati nobenih trgovskih poslov, ker so vsi japonski krediti v Nizozemski Indiji zamrznili. Japonski državljani skušajo prodati svoja posestva in svoje trdke, vendar pa iz Nizozemske Indije ne morejo odpeljati s seboj več kot 50 niz. gold. Japonski begunci pripovedujejo, da se vršijo velike vojaške priprave v Nizozemski Indiji, in sicer nizozemske oblasti tam sodelujejo z Angleži in Amerikanci. Vendar pa so domačini s temi odredbami vedno bolj nezadovoljni.

Gospodarsko propadanje Južne Afrike

Lizbona, 24. sept. AS. Iz Capetowna, glavnega mesta Južne Afrike, se je izvedelo, da je gospodarski položaj Južne Afrike vedno slabši. Ves pridelek oranž in limon, približno 5 milijonov zabojev, gnije v afriških skladiščih. Anglija je bila pripravljena kupiti to zalogo, toda nima dovolj ladij na razpolago in zato bodo morali vso to ogromno količino oranž in limon pometati v morje.

Angleške intrige v Turčiji

Berlin, 24. sept. Ip. V Berlinu zelo pozorno spremljajo razburjenje, ki zaradi sovjetskih porazov narašča v Ameriki in v Angliji. Razburjenje je posebno veliko v Ameriki, kjer so ameriški listi začeli objavljati poročila iz Japonske, ki pravijo, da je Japonska postala nenadoma bolj odprta proti ameriškim zahtevam. Pogajanja med Tokiem in Washingtonom so se začela zavlačevati in le malo verjetno je, da bi se mogel skleniti kakšen poseben sporazum med Ameriko in Japonsko.

V Londonu in v Washingtonu pa so postali vznemirjeni tudi zaradi stališča Turčije. Zdi se jim namreč, da bi tudi na Turčijo mogli vplivati porazi sovjetske vojske. Agencija Reuter je namreč včeraj objavila poročilo, v katerem pravi, da imajo nemški vojaški uspehi v južni Rusiji predvsem političen pomen, ker hoče s temi uspehi Nemčija vplivati na stališče Turčije in Japonske. Seveda so pri tem Angleži samo odkrili svoje namene, kajti vojska, ki dosega take uspehe na bojišču, ne potrebuje političnih intrig. V Angliji so zaradi teh nemških uspehov postali tako vznemirjeni, da sami odkrivajo svoje intrige v Turčiji. Angleška vlada se je zato odločila, da čim

prej razčisti turško vprašanje. Angleški veleposlanik je te dni opozoril turško vladu na načrte Osi v Dardanelah. Angleži so že zasedli Sirijo, Irak in Iran in sedaj skušajo rešiti pred nemško nevarnostjo tudi Turčijo, seveda na isti način, kakor so to storili na primer v Perziji. Ne smemo pozabiti, da se ob vseh turških mejah v Siriji, Iraku in v Perziji zbirajo ogromne angleške sile, istočasno pa se turški vladi prišepetava, da je Osi pripravljena na neke poteze proti Dardanelam.

Madžarsko vojno poročilo

Budimpešta, 23. sept. AS. Madžarski glavni stan je objavil naslednje uradno poročilo:

Operacije zaveznikov se razvijajo po določenih načrtih. V nekaterih žepih se je že ugotovil razpad sovranih sil in se sedaj nadaljuje čiščenje. V drugih žepih se nadaljuje uničevanje sovranih sil, ker je obkolitev sovranih sil vedno bolj tesna. Sovjetske čete skušajo izvesti nalogo, ki jim je bila zaupana. Tam, kjer se vojskujejo madžarske čete, je odpor sovjetskih čet vedno manjši.

Mirno življenje v Kijevu

Berlin, 24. sept. Ip. Kakor se je izvedelo iz dobro poučenega vira, je življenje v Kijevu popolnoma urejeno in to kljub razdejavanju, ki ga je povzročila sovjetska vojska. Prebivalstvo Kijeva sodeluje pri pri odstraňevanju min.

Majski priznava ogromne sovjetske izgube

Bern, 24. sept. Ip. Iz Moskve prihajajo poročila, da misli sovjetska vlada objaviti posebno iz-

javo, v kateri bi obdolžila angleško vladu, da ni držala svoje besede in da ni Rusiji pošiljala važnega vojnega gradiva. V Londonu so najbrž izvedeli za te namene in zato je angleški tisk nenadoma začel objavljati članke, v katerih zahteva večjo pomoč za boljševiškega zaveznika.

Sovjetski veleposlanik v Londonu Majski je izjavil, da je sovjetska vojska imela ogromne izgube. Sovražnik je zasedel važne industrijske pokrajine in je morala sovjetska vlada izprazniti mnogo tovarn orožja. Poteklo bo mnogo časa, da bo sovjetska vlada lahko drugod zgradila tovarne in krila izgube. Zato ima Rusija pravico pričakovati pomoč od narodov, ki ljubijo svobodo. Druge države se naj prepričajo, da sovjetska vojska nujno rabi pomoč in da bo poslana pomoč tudi njim v korist.

V Londonu niso zadovoljni s sovjetsko vojsko

Stockholm, 24. sept. AS. Londonski dopisnik lista »Dagens Nyheter« poroča svojem listu, da so angleški politični krogi zelo nervozni zaradi poteka dogodkov na ruskem bojišču in da tudi niso zadovoljni s sovjetskim poveljstvom. Vojaški sodrudi lista »Times« piše, da je položaj na južnem bojišču najbolj kritičen. Vsi angleški vojaški krogi priznavajo, da so Sovjeti pred svojo najtežjo nalogo, vendar pa je veliko vprašanje, če bodo to vprašanje lahko rešili. Angleški dnevniki zahtevajo, da naj se pošlje večja pomoč sovjetski vojski. »Times« piše, da bo Anglija izgubila zadnjega zaveznika, če bi Sovjetska Rusija morala izginiti. Nobena vojska ne more nadomestiti ruske vojske.

Vojno poročilo štev. 478

Dva velika angleška parnika potopljena

Podrobnosti o drznem vdoru v Gibraltar

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Severna Afrika: Na bojišču pri Tobruku živahen ogenj našega topništva. Poskusi sovražnega letalstva so bili takoj odbiti. Angleško letalstvo je izvedlo polete na Benghazi, Tripolis, Homs in Misurato. V tem zadnjem mestu obkrožujejo smrt petih oseb, sedem oseb pa je bilo ranjenih. Protiletalsko topništvo v Tripolisu in Homsu je sestrelilo v plamenih dva sovražna bombnika.

Vzhodna Afrika: Na raznih bojiščih v pokrajini Gondar ofenzivni izvidniški napadi naših oddelkov, ki so pogнали v beg sovražne oddelke ter jim prizadejali izgube.

Na Sredozemskem morju so edine Kraljevega letalstva pod poveljstvom poročnika pilota Maria Samija in podporočnika pilota Piera Luigija Laura napadla sovražni konvoj. Bomba je v polno zadela oborožen sovražni parnik z 2.500 tonami, ki je eksplodiral in se hitro potopil. Parnik s 1000 tonami je bil hudo poškodovan.

Naša podmornica je v vzhodnem delu Sredozemskega morja pod poveljstvom poročnika bojnega broda Olinda di Seria torpedirala petrolejsko ladjo z 12.000 tonami.

Poznejša poročila so dopustila ugotoviti, da sta dve od treh sovranih ladij, ki so jih potopila naša hitra pomorska vojna sredstva v Gibraltarju, bili petrolejska ladja »Fiona Shell« in »Denbydale«, poškodovani parnik pa, ki ga je smatrali za izgubljenega, pa je parnik »Durham«. Izgube angleškega trgovskega brodogradnje zaradi našega napada na Gibraltar 4 edince.

Helsinki, 24. sept. AS. Vsi listi objavljajo pod velikimi naslovi poročila in podrobnosti o napadu italijanskih hitrih čolnov na Gibraltar. Dnevnik »Hufvustadsbladet« piše, da je italijanska vojna mornarica vedno budna na Sredozemskem morju, da bi napadla sovražnika in ga zasleduje celo v njegove najbolj utrjene postojanke.

Amerika preži na francoske kolonije

Rim, 24. sept. AS. Posebni dopisnik lista »Popolo di Roma« poroča iz Lizbone, da imajo Amerikanci in Angleži posebne načrte s francoskimi kolonijami.

Iz Severne Amerike že vozijo vojno gradivo v Liberijo, prav tako pa so Angleži izkralji mnogo vojnega gradiva v Freetownu in Sierr Leone. Dopisnik pravi, da so Amerikanci že pred kratkim izjavili, da francoske kolonije ob Atlantiku in na Antilih nimajo nobenega strateškega pomena, da bi lahko služile ameriški vojski, sedaj pa je ameriški tisk nenadoma začel poudarjati, da naj ameriške ladje z orožjem odplujejo v Martinique, Guadalupe in Abidjan. Pred tem pa so ameriški listi trdili, da so neke tuje ladje že vozile orožje v te francoske posesti in da se je tem ladjam posrečilo prebiti angleško blokado.

Ta gonja ameriškega tiska pa je samo uvod v to, kako škodovati francoskim posestim v kolonijah in kako prisiliti ameriško javno mnenje na to, da bi Amerika sama zasedla ali pa z orožjem opremila vojna oporišča v Dakariju, Martinique in v Abidjanu. Ta načrt sta na svoji atlantski konferenci že izdelala Churchill in Roosevelt, izvedel bi ga pa general de Gaulle.

Nov izzivalni ukaz ameriške vlade

Stockholm, 24. sept. as. Iz poučenega vira v Washingtonu je dopisnik lista »Goteborg Posten« izvedel, da je ameriška vlada ameriškemu vojnemu brodogradnjo in ameriškim bojnim letalom, ki patrolirajo na Atlantiku, ukazala, da naj takoj začno loviti podmornice, ki je potopila parnik »Pink-starc« v vodstvu okoli Islandije.

Berlin, 24. sept. AS. Glede na izjave ameriškega zunanjega ministra Hulla, da bo zaradi domnevne potrebe odslej treba morda spremeniti ameriško nevtralnost, je včeraj zastopnik nemškega zunanjega ministrstva povedal, da odgovarja ta izjava zunanjepolitičnemu stali-

Dopisnik lista »Socialdemokratens« poroča iz Londona, da so tudi ameriški krogi zelo razburjeni zaradi poteka dogodkov na ruskem bojišču. V Londonu pravijo, da je v tem trenutku položaj Amerike isti, kakor je bil položaj Anglije takoj po konferenci v Monakovem. Trgovanje na ameriški borzi v Newyorku je včeraj poteklo v ozračju velikega nezaupanja in razburjenja zaradi dogodkov na ruskem bojišču.

General Wavell je prišel v Tiflis

Ankara, 24. sept. AS. Izvedelo se je, da je general Wavell prišel v Tiflis, da bi organiziral obrambo Kavkaza.

Rim, 24. sept. AS. Iz angleškega vira se je izvedelo, da sta general Wavell in general Auckinleck, poveljnika angleških sil v Indiji in na Bližnjem vzhodu, zahtevala od Londona, da naj angleška vlada vojnega gradiva v Rusijo čez Iran več ne pošilja, ampak da naj to vojno gradivo dodeli njunima vojskama na Vzhodu.

Carigrad, 24. sept. AS. Poročajo, da so vojaški poveljniki iz bližnjega Orienta in Indije sporočili v London, naj se material, ki je namenjen Rusiji, nemudoma pošlje v bližnji Orient, ker bodo zaradi nemškega napredovanja angleške pošiljke v Rusijo dospele itak prepozno. Prav tako javljajo, da Wavell že organizira obrambno črto na Kavkazu, da tako reši vsaj en milijon sovjetskih vojakov, ki bi bili uporabni na britanski fronti na Bližnjem vzhodu.

Moskovska konferenca obsojena na neuspeh

Berlin, 24. sept. as. Vojaški krogi v Berlinu izjavljajo, da je bitka pri Kijevu prav tako važna, kakor bitka pri Kutnem na Poljskem, bitka v Flandriji in pa dve prvi uničevalni bitki proti sovjetski vojski pri Bialistoku in v Minsku. Po tej bitki pri Kijevu je treba smatrati položaj sovjetske vojske za zelo kritičen in sovjetska vojska nima več na razpolago zadostnega vojnega gradiva. Pri tem položaju je treba smatrati zasedanje takozvane moskovske konference za smešno. Prav tako se brez pomena angleške pošiljke tankov v Rusijo.

»SLOVENCEV KOLEDAR«

STANE LE 9 LIR • OBSEGAL BO ČEZ 220 STRANI • OBILKA POLOVICA STRANI »SLOVENCAMI« • NAROCI TE GA TAKO J!

šču ameriških krogov, kakor ga Nemčija že dolgo opaža. To stališče je dobilo izraza v tem, da so se Amerikanci odpovedali političnemu programu, razglašenu pred zadnjimi predsedniškimi volitvami. Izjava zunanjega ministra o opustitvi nevtralnostnega stališča, naj pripravi razpoloženje v ameriški javnosti ter po Rooseveltovem naročilu že vnaprej zadušiti vsak morebitni odpor.

Demonstracije proti Rooseveltu

Washington, 24. sept. as. Ko se je zopet začelo te dni zasedanje ameriškega parlamenta, so pristasi gibanja proti vojni priredili demonstracije proti Rooseveltu. Na teh demonstracijah je govoril poslanec Fish, ki je zahteval, da naj ameriška vlada pojasni, ali hoče mir ali pa vojno. Fish je rekel, da spravlja Roosevelt Ameriko v vojno, katere še ni napovedal in se hoče pri tem izogniti določbam ameriške ustave, ki —taka da mora kongres odobriti vojno napoved.

Spopadi med angleškimi in sovjetskimi vojniki v Teheranu

Sofija, 24. sept. Ip. Po poročilih, ki so jih prejeli bolgarski listi, so se v Teheranu spopadli angleški in sovjetski vojaški oddelki. Pri spopadu so streljali na obeh straneh. Mnogo angleških in sovjetskih vojakov je bilo ranjenih. Poveljstvi obeh posadk sta imeli o tem poseben posvet. Do nadaljnjega je prepovedan angleškim in sovjetskim vojakom svoboden odhod v mesto.

Železniška nesreča v Svici

Bern, 23. sept. AS. Pri Thumu se je zgodila železniška nesreča. Število smrtnih žrtev je naraslo na 11, 20 oseb pa je bilo ranjenih.

Uradni razglaš

Seznam državnih praznikov, prazničnih dni in narodnih praznikov

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino, smatrajoč za umestno, da določi skladno s predpisi, veljajočimi v Kraljevini, praznične dneve, ki naj veljajo v Ljubljanski pokrajini, odreja:

Cl. 1. Državni prazniki, praznični dnevi z vsemi pravnimi učinki in narodni prazniki so:

a) Državni prazniki: dan 9. maja, obletnica ustanovitve Imperija; prva nedelja v mesecu juniju, proslava Zedinjenja Italije in njene ustave; dan 28. oktobra, obletnica pohoda na Rim; dan 4. novembra, obletnica Zmaga.

b) Praznični dnevi z vsemi pravnimi učinki: vse nedelje, novoletni dan, dan Sv. Treh kraljev (6. januar), praznik sv. Jožefa (19. marec), 21. april, ustanovitev Rima, 9. maj, obletnica ustanovitve Imperija, dan Vnebohoda, dan sv. Rešnjega Telesa, praznik sv. apostolov Petra in Pavla (29. junij), dan Vnebovzetja blažene Device Marije (15. avgust), dan 28. oktobra, obletnica pohoda na Rim, dan Vseh svetih (1. november), dan 4. novembra, obletnica Zmaga, praznik Brezmadežnega spočetja (8. december), božični dan (25. december).

c) Narodni prazniki: dan 11. februarja, obletnica sklenitve pogodbe in konkordata s Sv. stolico, dan 23. marca, obletnica ustanovitve lajšev, dan 21. aprila, ustanovitev Rima, dan 25. aprila, obletnica rojstva Guglielma Marconija, dan 24. maja, obletnica vojne napovedi, dan 12. oktobra, obletnica odkritja Amerike, dan 11. novembra, rojstni dan Nj. Vel. Kralja in Cesarja.

Cl. 2. Za ves čas, dokler traja vojna, se odloži praznovanje državnih praznikov, prazničnih dni in narodnih praznikov z vsemi pravnimi učinki, izjemši: vse nedelje, novoletni dan, dan Sv. Treh kraljev (6. januar), praznik sv. Jožefa (19. marec), dan Vnebohoda, dan sv. Rešnjega Telesa, praznik sv. apostolov Petra in Pavla (29. junij), dan Vnebovzetja blažene Device Marije (15. avgust), dan Vseh svetih (1. november), praznik Brezmadežnega spočetja (8. december), božični dan (25. december).

Cl. 3. Visoki komisar določi sproti, spreminja določbe Cl. 2., katere obletnice naj se praznujejo kot državni ali narodni prazniki v smislu črk a) in c) Cl. 1. te navedbe.

Cl. 4. Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana 19. septembra 1941-XIX.

Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Zažan.e starostne dobe za šolsko obveznost

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino, na podlagi čl. 2. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX, št. 291, glede na zakon o ljudskih šolah z dne 5. decembra 1929 in smatrajoč za umestno, da se premakne šolska obveznost na zgodnejši čas, po naliki kakor določa v Kraljevini veljavna zakonodaja, odreja:

Cl. 1. § 56. zakona o ljudskih šolah z dne 5. decembra 1929 se spreminja takole:

»Šolska obveznost se začne v letu, v katerem dovrši deček ali deklica šest let starosti.«

Cl. 2. Ta naredba stopi v veljavo z začetkom šolskega leta 1941-XIX/1942-XX.

Ljubljana, dne 18. septembra 1941-XIX.

Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Cene žita letine 1941 za oddajo Prevodu

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podlagi čl. 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX, št. 291 in svoje navedbe z dne 12. avgusta 1941-XIX, št. 83, glede na uredbu o cenah z dne 12. marca 1941, M. s. št. 358 in smatrajoč za potrebno, da se določijo cene za oddajo žita pokrajinskemu Prehranjevalnemu zavodu, odreja:

Cl. 1. Za oddajo žita letine 1941 Prehranjevalnemu zavodu za Ljubljansko pokrajino se odreja te cene, franko zbirališča, katera določi ta zavod:

pšenica		L. 155.— za stot
rž		150.— " "
ječmen		145.— " "
oves		135.— " "

Koruzi se določijo cene s posebno naredbo.

Cl. 2. Te cene veljajo za zdravo, tržno in suho blago z naslednjim hektolitrsko težo:

pšenica		76 kg
rž		70 "
ječmen		58 "
oves		42 "

Za vsak kilogram več ali manj se računa na določeno ceno po en odstotek več ali manj.

Cl. 3. Za primese je dovoljen naslednji odstotek:

pri pšenici ali rži		1%
pri ječmenu in ovsu		2%

Za večjo množino primesi nego je zgoraj navedena, se zniža cena za toliko odstotkov, kolikor odstotkov primesi se ugotovi nad dovoljenim odstotkom.

Cl. 4. Mešanice pšenice in rži (soržici) se določijo cene glede na razmerje pšenice in rži v mešanici.

Cl. 5. Pri odbranem semenskem žitu ali za katero je izdal priznalko kmetijski oddelek Visokega komisiarata, se cene iz čl. 1. zvišajo za 30%.

Cl. 6. Kršitelji te navedbe se kaznujejo po uredbi o cenah z dne 12. marca 1941, M. s. št. 358.

Cl. 7. Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, 20. septembra 1941-XIX.

Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Opozorilo lastnikom avtomobilskih vozil

Sedanje dovoljenje za promet z avtomobili, motornimi vozili in motorji na bencin so podaljšana do 31. oktobra 1941, ne da bi bilo lastniku treba vlagati novih vlog za to, kar si je izprosil.

Gospodarstvo

Pred letošnjim velesejmom

Blizu se otvoritev jesenskega velesejma, ki obeta letos postati zelo lep prireditel. Ob tej priliki je prav, če podamo nekaj podatkov o gradnji paviljonov, s katerimi je velesejem nadomestil prejšnje stavbe, ki so stale od leta 1921 in niso bile baš največji okras našega mesta za tako reprezentativno prireditev.

Letošnja dela so se začela v maju, ko je bilo dokončno odločeno, da bo velesejska prireditev v oktobru. Od tedaj se je začelo na sejmističnem delu za dograditev paviljonov. Približno okoli 250 delavcev je stalno delalo na velesejmu, bili so to mizarji, zidarji, tesarji, elektrotehniki, tapetniki, krovi, steklarji, pleskarji in slikarji, da naštejemo samo najbolj številne zastopane panoge. Ogromno delo je bilo tudi z navažanjem gramoza, katerega je bilo pripeljanega na sejmističe okoli 4000 m³ in je že sedaj sejmističe lepo izravnano. Samo delavskih medz je bilo izplačanih za okoli 800.000 lir, kar dokazuje, da je tudi v tem oziru velesejem izpolnil važno nalogo, da je namreč po njem in radi njega prišlo do kruha mnogo delavstva.

Dela so bila izvršena tudi izredno hitro. Za vzgled postavimo paviljon trvdke Fiat, ki se je odločila postaviti lasten paviljon. V 21 dneh je bil dograjen veliki paviljon trvdke, ki ima površino okoli 500 m² obenem z opečnimi zidovi, stropom in stolpom ter kriterijem. Delavstvo je delalo v treh skupinah in namesto v 21 dneh, kakor je bilo projektirano, je bil paviljon dograjen v rekordnem času. To dokazuje izredno sposobnost našega delavstva in tehnično opremo naših tozadevnih podjetij, ki so izvršila vsa ta dela. Ta paviljon stane okoli 250.000 lir.

Skupno lahko računamo, da znašajo nove investicije na velesejmu do sedaj že okoli 3 milijone lir, kar je znatna vsota. So to vsoto je bilo storjeno izredno mnogo za poživitev našega gospodarstva. Ni pa s tem storjeno vse, kar lahko stori velesejem. Velesejem bo postal še bolj važen za našo pokrajino, saj bo omogočil naši pokrajini ožje gospodarske stike z drugimi italijanskimi pokrajinami, kar bo poživilo gospodarstvo naše pokrajine. Niso pa s sedanjimi deli dokončana vsa gradbena dela velesejma. Po zatvoritvi se bodo dela še nadaljevala in bo ravnotako prenovljen ves vhod, ki je zaenkrat samo začasno zgrajen, da bo odstopil mesto lepši ureditvi.

Zato bo Ljubljana imela priliko letos videti naš velesejem v popolnoma drugačni obleki kot prejšnja leta. Izpremenjena ne bo samo njegova zunanja plat, temveč tudi notranja. Kajti na velesejmu ne bo več raznih nadrobni prodajalcev, dežnikarje smo jih imenovali. Značaj velesejma bo letos resnejši kot prejšnja leta. To se bo poznalo tudi na takozvanemu veseljenem prostoru.

Po številu razstavljalcev bo letos velesejem rekord. Na njem bo zastopana vsa važnejša proizvodnja Ljubljanske pokrajine, poleg tega pa bodo zastopane tudi največje italijanske trvdke, razen tega pa bodo dale lep pregled italijanske proizvodnje tudi razne kolektivne razstave n. pr. raznih ministrstev itd.

Razstavljalcev bo skupno skoro okoli 1000 in sicer so razdeljeni takole: industrija 371, obrt ljubljanske pokrajine 50, obrt kraljevine Italije 98, kmetijska razstava 247 trvdk in končno še avtarična italijanska tekstilna industrija s 194 razstavljalci. To tvorijo največji del razstavljalci z znane beneške razstave, ki je bila te dni zaprta.

Za obiskovalce je važna novost, da bo velesejem odprt tudi zvečer, kajti razstavnih prostorov bodo odprti do 9. zvečer in bodo tudi lepo razsvetljeni. Za razsvetljavo je že veliko pripravljene in bodo obiskovalci lahko si tudi zvečer znotraj in zunaj dobro ogledali in vse razstavljene predmete.

Prihajajoči je tudi izredno velikega obiska. Kajti po vsej Italiji je že velika propaganda za velesejem in obetajo se nam številni vlaki s tisoči obiskovalcev. Za časa velesejma bo vozil iz Ljubljane v Tret poseben vlak, ki bo odhajal zjutraj iz Treta in se zvečer vračal iz Ljubljane, tako da

bodo lahko številni Tržačani in prebivalci pokrajine, ki gravitirajo k Tretu, prišli vsaj za en dan na velesejem.

Kmetijska razstava

Letošnji Ljubljanski velesejem, ki mu je pokrovitelj Ekselencija Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino, ne bo samo industrijsko-obrtniškega značaja, marveč bo znaten del posvečen tudi kmetijstvu. Ne glede na obsežno razstavo kmetijskih strojev in orodja italijanske in deloma tudi nemške produkcije, bomo imeli takorekč 7 raznih kmetijskih razstav.

1. Lep pregled o italijanskem kmetijstvu bo podalo Kmetijsko ministrstvo v Rimu v paviljonu »Me«.

2. Kmetijska razstava Ljubljanske pokrajine bo upoštevala današnje prehranjevalne prilike in tozadevno reorganizacijo v kmetijski delavnosti. Podala bo čim popolnejšo sliko današnjega stanja kmetijstva pri nas, smer: za izboljšanje kmetijske proizvodnje in poudarila važnost našega kmetijstva za prehrano. Razstava bo imela tri glavne oddelke: Znanstveni in poučni del, praktični del in prehrano.

Praktični del bo obsegal glavne kmetijske proizvodne panoge, ki so važne za lastno prehrano, in bo imel sledeče oddelke: poljedelstvo, vrtnarstvo, sadjarstvo, vinarstvo s pokušnjo dolenskih in belokranjskih vin, mlekarstvo, čebelarstvo s prodajo medu, gozdna zdravilna in aromatična zelišča s pokušnjo raznih domačih čajev in zeliščnih likerjev, gobarstvo, male živali.

3. Federazione nazionale dei consorzi provinciali tra i produttori dell'agricoltura (Nacionalna zveza provincialnih združenj poljedelcev) iz Rima je zasedla 160 m² razstavnega prostora, kjer bo razstavila med drugim tudi razna semena, konopljo, vino, sadje, grozdje in sir.

4. Federazione italiana dei consorzi agrari (Italijanska zveza poljedelskih združenj) iz Rima bo v posebnem velikem oddelku razstavila mimo drugega tudi razne kmetijske stroje in orodje, razna gnojila, sredstva za zatiranje sadnih in drugih škodljivcev, semena, razna živila, sadje in vino.

5. Sosedna Goriška pokrajina bo razstavila v svojem lastnem paviljonu. Velik del razstave soške zemlje po posvečen kmetijstvu. Goriški poljedelci bodo pokazali svoje uspehe zadnjih 20 let. Razstavljeno bo sadje, sveže in kandirano, grozdje, vrtnarski pridelki Vipave, mar-

Pohod na Kavkaz

Dopisnik Stefanija javlja iz Berlina: Stopili smo v četrti mesec vojske s Sovjetijo. Sedaj so objavili nemški listi zemljevide vzhodnega bojišča, na katerih pa ni več Moskva kot skrajna vzhodna točka, temveč Kavkaz. To je značilna stvarnost novega položaja na vzhodu, ki ga je mogoče označiti sledeče: Vse ozemlje, ležeče zapadno od črte Petrograd-Azovsko morje je v posesti nemških čet. Kot novo bojišče se odpira porečje Dona in Volge in Kavkaz.

V luči teh uspehov je razumeti, zakaj je bil pred nekaj tedni rečeno perzijskemu šahu, naj se vsaj mesec dni upira angleško-sovjetskemu ultimatu. Trideset dni odpora bi zadostovalo, da bi nemške vojske prišle onstran Kavkaza. Morda so to le glasovi, toda čisto gotovo je, da je eden izmed ciljev, za katerim gre nemška vojska tudi Kavkaz. Zlasti zaradi tega, ker je to edina praktična pot, po kateri morejo Anglosaksonci Sovjetom dobavljati orožje. Pa tudi zaradi tega, ker je klima ob Črnem morju tako mila, da se lahko boji nadaljujejo do januarja in še čez. Pod tem vidikom so boji pri Petrogradu le dopolnilo k bojem v Ukrajini. Gre zato, da Petrograd pade pred zimo in da nemško poveljstvo lahko nov milijon mož vrže na južno bojišče.

Italijanščina brez učitelja

Gledališče.

Kdaj se začne gledališka sezona — quando s'inaugura la stagione di teatro? Operno gledališče — il teatro d'opera (la scena lirica). Dramsko gledališče — il teatro (la scena) di prosa.

Stalno gledališče — il teatro stabile, subvencionirano gledališče — il teatro sovvenzionato. Potujoče gledališče — il teatro ambulante (bolje: una compagnia drammatica ambulante).

Vodja (ravnatelj) igralske skupine (hkrati glavni igralec) — il capocomico. Igralec — l'attore, igralka — l'attrice. Angazirati — scritturati. Režiser — il regista. Glavni igralec — il primo attore, slavna igralka — un'attrice di grido, karakterni igralec — il caratterista, statist (komparz) — la comparsa.

Igrati na odru — recitare, igrati na odru — la recitazione, predstava — lo spettacolo. Dikcija — la dizione, kretanja — il gesto, mimika — la mimica, maska — la maschera, la truccatura.

Blagajna — il botteghino. Vzemimo dva sedela — prendiamo due posti. Sedež se imenuje tudi la poltrona, lo scanno. — Parket — la platea. Prva, druga vrsta balkona — la prima, la seconda galleria. Naša »galerija« pa je po italijansko — il loggione. Loža (prvega, drugega reda) — il palco ali: il palchetto (di primo, di secondo ordine). Veža (foyer) — l'atrio. Izhod za silo — l'uscita di sicurezza.

Zavesa — il sipario, (vrtljivi) oder — il palcoscenico (girévole). — Rampa — la ribalta, šepetalčeva omara — la buca (ali: la botola) del suggeritore. Kulisa — la quinta. Scenerija — la sceneggiatura.

Ploskanje — l'applauso.

Ljubiteljski igralec — il filodrammatico.

Sporod gledališča (repertoarni načrt, oglas) — il cartellone. Opera — l'opera f. il melodramma. Kapelnik — il maestro concertatore (il direttore d'orchestra). Primadona — la prima donna. Sopranistka — il soprano, altistka — il contralto, tenorist — il tenorista, basist — il basso, baritonist — il baritono. Korist (koristka) — il (la) corista. Balet (pantomima) — il ballo figurato. Baletni zbor — il corpo di ballo. Prva balerina — la prima ballerina.

Scenograf — lo scenografo. Scenerija — la messinscena.

Ansambl (skupina, družba) — l'assieme (la compagnia).

Berilo.

Caruso baritono.

Nel 1915 Caruso dovèva cantare a Buenos Aires nei »Pagliacci« di Leoncavallo. Il Teatro Colón era gremito, il termometro dei prezzi era salito ad altissime vertiginose, anche perché il gran tenore da anni non aveva più cantato nell'America del Sud.

Tutti aspettavano con impazienza febbrile, che il sipario si alzasse. Invano! I minuti passavano, e lo spettacolo non accennava a cominciare.

Nell'orchestra i suonatori avevano già accordato gli strumenti, e si guardavano l'un l'altro con aria interrogativa. Il podio del direttore restava vuoto.

Allora il pubblico meno tollerante cominciò a strepitare ed a gridare il nome di Caruso; ma nessuno dava segno di vita sul palcoscenico.

Ad un tratto apparve Caruso alla ribalta. Come? Perché? Non tocca al baritono di cantare il prólogo, il famoso prólogo dei »Pagliacci«?

Stupore, commenti, qualche protesta. Ma Caruso fece cenno di tacere, e tutti si calmarono come per incanto. Allora lui si avanzò e disse:

— Signore e signori, un'improvvisa indisposizione impedisce al baritono di cantare il prólogo. Se permettete, lo sostituisco io; e frattanto si troverà un altro baritono per il resto dell'opera.

Una frenesia di applausi accolse questa parola. Un tenore come Caruso, che canta da baritono? Neanche nell'America del Nord era mai successo una cosa simile!

Fatto sta che il pubblico restò sorpreso, estasiato, incantato di questa trasformazione musicale, ed alla fine del prólogo confuse il proprio grido d'entusiasmo colla vellutata sonorità del cantante.

Pripomo.

1. Že nekaj let, — nedolžnik: apparato, — točca al baritono di cantare = baritonist mora peti (na vrsti), — nedolžnik: accolgere, — d'jestvo ostane (je), — nedolžnik: confondere.

melaže, mlečni proizvodi, vino, okrasno cvetje in lepotečno rastlinstvo.

6. Tudi pri nas so italijanska vina zelo cenjena. Zato bo gotovo vzbujala veliko pozornost obsežna razstava najboljših italijanskih vin, ki bo nameščena v prejšnji veliki sejmski restavraciji. Tam bodo vina občinstvu na pokušnjo, dobiti bo moglo tudi dobre mrzle prigrizke in točila se bo Meinlova črna kava.

7. Kakor italijanska vina, tako so tudi svetovno znane razne vrste italijanskega sira. V posebnem oddelku na velesejmu bo prirejena razstava italijanske produkcije sira vseh vrst, ki se bo tudi prodajal in dajale pokušnje.

Vse to skupaj bo tvorilo impozantno revijo poljedelstva kakršne na Ljubljanskem velesejmu še nikdar ni bilo. Prav gotovo bo vzbudila upravičeno zanimanje slehernega, zlasti pa našega kmetovalca.

Nov avtarkični proizvod predložen Duceju

Te dni je Duce sprejel zastopnike družbe Litonum, ki ima tvornico v Narni (pokrajina Terni), ki so mu pokazali vzorce novega avtarkičnega sredstva »Italeum« za podlage za mornarico, železnice in stavbe, ki se izdeluje iz popolnoma italijanskih snovi (gumi iz grozdja). Ta snov je tudi važna za druge tehnične panoge, ker lahko nadomesti cin kot varovalno sredstvo v skatlah za konzerve in nadomešča lahko tudi gumi za nekatere porabne svrhe.

Zadružna gospodarska banka je oprostila in izplačuje po petem izplačilnem načrtu: 1. na vse stare vloge za leto 1940 natekle obresti; 2. na vse stare terjatve do Lir 19.000.— se izplačuje 10%, čez to vsoto pa po stanju 30. 6. 1941 po 5%; 3. upnikom specialnega rezervnega fonda so oproščeni vrnjeni zneski, kolikor ti ne presegajo Lir 760.—, kjer je bila njihova prvotna vloga že celotno realizirana. Vse morebiti na ta plačila v naprej prejete akontacije se bodo pri tem odštevno upoštevale. Upniki specialnega rezervnega fonda prejmejo razen tega v emislu predpisov po sklepu zadnjega obsežnega zbora nadaljnjih 6% njihove kvote t. j. v skupnem znesku 4.769.545.— dinarjev, ki se preknjižijo na njihovo staro vlogo in s to vred dalje obrestujejo.

Nova tvornica za milo. Ga. Bitenc Marija iz Zgornje Zadobrove, občina Polje, je prosila za obrtnoblastveno dovoljenje za adaptacijo mlina g. Oražma Josipa v Zg. Zadobrovi št. 29 radi ureditve tovarne za milo. Komisiji ogled in obravnava bosta 29. septembra ob 14.

Izredni občni zbor delničarjev trvdke Gregor & Comp. Za 4. oktober je sklican izredni občni zbor delničarjev trvdke Gregor & Co. d. d., veletrgovine s kolonialnim specijerikim blagom. Na dnevnem redu je sklepanje o likvidaciji družbe.

Boji za Petrograd

Boj za Petrograd je neprestano silovit, toda obramba postaja vedno težja. Primanjkuje vode in živeža. Prebivalci nimajo kje stanovati, ker je mesto močno porušeno. Tudi električnega toka ni več. V nizu nemških napadov na Leningrasko obrambno črto je neka nemška oklepna divizija dosegla uspehe, ki jih v Berlinu imenujejo »odlični«. Med svojim napadom na zelo moderne utrdbe, v katerih so se sovjetske čete ob podpori oklepni voz močno upirale, je ta divizija uničila 302 sovjetska tanka. Pa tudi na ljudeh so imeli Sovjeti velike izgube. Včeraj je mesto Kronstadt bilo neprestano pod ognjem nemškega letalstva.

V središču je maršal Timošenko z velikim številom padalcev severno od Velikih Lukov in z oklepnimi oddelki na Valdajski planoti hotel napasti desno krilo Leebove armade. Toda Nemci so uspeli, da so se Rusi morali umakniti proti jugu. Tudi armada Bocka je odposlala čete v odsek Velikije Luki. Timošenko grozi obkolitve.

V okolici Kijeva divjajo najhujše borbe. Nemško topništvo strelja ogenj in dim, s katerim jemlje sovražnim četam vsako vidljivost in možnost gibanja, ter tako pripravlja pot metalcem ognja, ki uničujejo obkoljenega sovražnika. Nekaj predmestij v Kijevu so sovjetske čete zaigale pred svojim begom. Sovjetske čete so razstrelile ceste, da bi ne mogle napredovati nemške kolone. Toda vse ovire so bile premagane. Obkoljene Budenjeje armade skušajo le nadlegovati nemške čete. Na umiku so sovjetske čete v resnici povzročile strašno razdejanie. V Kijevu in v provinci so bila zažgana vsa skladišča za živila, uničene vse električne centrale, vse železnice in mostovi. Preden so nemške čete prišle v mesto, so morale nemške tehnične čete šele napraviti nekatere glavne ceste prehodne. Nemško letalstvo vzhodno od Kijeva silno napada sovjetske motorizirane enote. Uničenih je bilo več kot 900 avtomobilov, razen tega pa še ogromno vojnega materiala. V bojih, vzhodno od Kijeva, kjer so zajete sovjetske čete, so Rusi imeli zelo velike izgube. V bojih 18. in 19. sept. je samo ena nemška divizija uničila 19 tankov, 38 topov in nad 500 avtomobilov. Druga pehotna divizija pa je uničila 420 tankov. V drugem odseku pri Poltavi je bilo uničenih 128 tankov. Odbiti so bili vsi pokušni ubežati nemškim kileščam, ter je bilo zajetih 51 tankov, 38 topov in 500 avtomobilov.

Pohod na Volgo

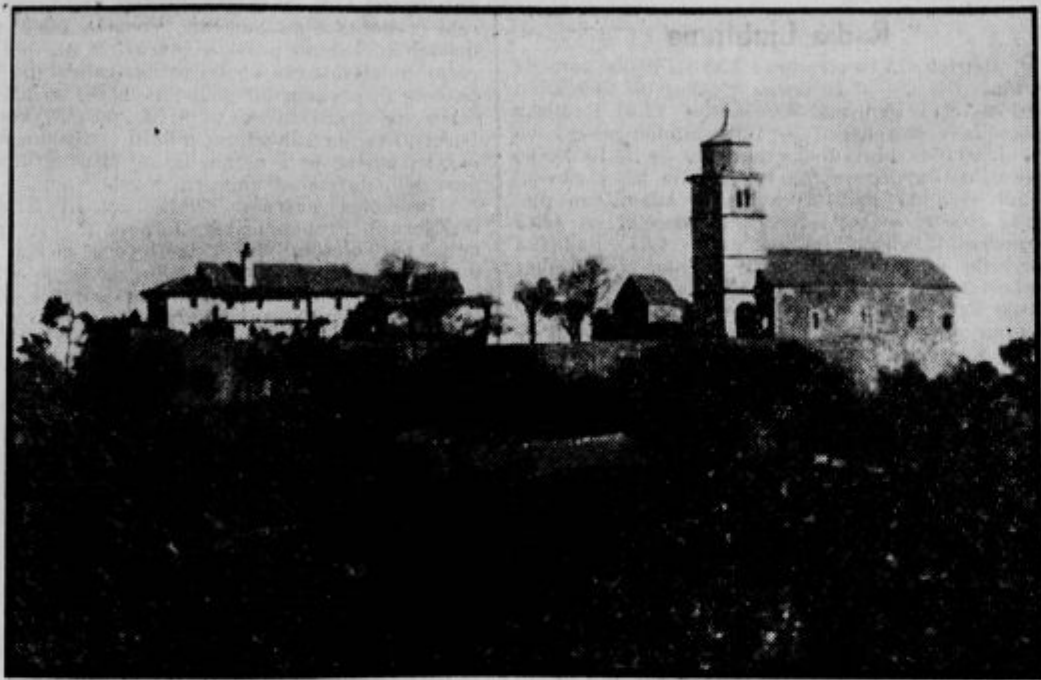
Nemški pohod se nadaljuje proti vzhodu. Ene čete korakajo vzhodno od Kijeva, druge pa proti Harkovu in Donu. Harkov je neposredno ogrožen. Na Azovskem morju so Nemci že nekaj dni. Melitopol je že padel ali je tik pred padcem. Tudi Rostov bo skoraj ogrožen. Lahko se reče, da bodo po zlomu sovjetskega odpora nemške čete kmalu na Volgi. Čisto izključeno je, da bi se Budjeni mogli upirati na Donu.

Tudi pri Odesi se razvijajo silni napadi, ki se jih udeležuje 4 ali 5 nemških divizij. Tudi Krim je že skrajno ogrožen.

Izprehodi po tržaški okolici:

Repentabor

Kraška trdnjava in kraševska božja pot - Zanimiva zgodovina

Trst, septembra.

Veliko zgodovinskih spomenikov šteje tržaška pokrajina, ki se danes oznanjujejo slavo in mogočnost preteklih rodov. Eden najbolj značilnih in najlepših je Repentabor, znamenit tem bolj, ker je čisto ves domač in še danes služi kraškemu ljudstvu, ne sicer kot branik pred sovragom, pač pa kot zatočišče žalostnih duš, ki prihajajo k repentaborski Mariji po pomoč in tolažbo. Repentaborske pečine, nekdanje obilnice s krvjo branilcev in napadalcev, štrle še tudi danes mogočno in nedostopno v nebo, toda po njihovih skalnatih stezah prihajajo na vrh samo še pobožni romarji in radovedni izletniki, ki jih ta prekrasna točka v neposredni bližini Trsta vedno privablja.

Repentabor je res čisto blizu Trsta. Komaj dobro uro hoda je tja, če se popelješ iz mesta na Opčine s tramvajem. Če pa se bojiš hoje po vročem kraškem soncu, pa se odpelješ s postaje Campo Marzio z goriško železnico in izstopiš na postajališču Monrupino (Repentabor). Od tam imaš na vrh komaj 20 minut. Priporočljiva je najbolj kombinacija. Tja z železnico — da vidiš Repentabor s severovzhodne strani, od koder se ti pokaže v vsej svoji romantiki, kakor mogočen srednjeveški grad, ki mu nihče ne more do živega, nazaj pa peš do Opčin po lepi asfaltirani cesti. Z opčinske strani je pogled na Repentabor povsem drugačen, bolj domač se ti zdi, ker stopa v ospredje predvsem cerkev, pod njo pa zakrivajo zeleni hrasti skalovje in pečine, na katerih stoji.

Cerkev in župnišče.

Repentabor je središče istoimenske župnije, ki jo tvorijo razne vasi. Župnijska cerkev pa stoji na popolni samotni, družbo ji dela le župnišče. Obe stavbi sta zgrajeni na etrni pečini. Obdani sta okrog in okrog s trdnjaviškimi obzidjem, tako da predstavlja vse skupaj veliko, dobro utrjeno taborišče, pravo srednjeveško trdnjavo, ki je še danes ostala ohranjena in prav takšna, kakor tedaj, ko so se v njo zatekali Kraševci s svojimi družinami in imetjem ter iskali za njenimi močnimi zidovi in skalami zavetje in obrambo pred Turki.

Tudi še danes je dostop na Repentabor zvezan z romantičnimi doživetji, ki vzbujajo v popotniku spomine na davno preteklost. Ko zaviješ s ceste v hrib, na strmo pot, dobivajo sive skalnate stene in živo zidovje cerkve in taborišča vedno mogočnejšo obliko. Zdi se ti, da je vse to samo živa, ogromna skala — kar v resnici tudi je, saj nikjer ne opaziš prehoda iz skale v zidovje, ki je sestavljeno iz istega kamena kakor pečine, na katerih stoji. V serpentinah te privede pot do navpične skalnate stene, ki je na vrhu ojačena s visokim obzidjem, skozi katero vodi v notranjost taborišča dvoje vrat. Tudi danes so ta vrata zaklenjena. Na vzhodna vrata boš zaman trkal, ker so preveč oddaljena od župnišča. Podati se moraš naokrog ob južnem pobočju ter obstanješ zopet pred vrati, ob katerih visi ročaj zvonca. Potegnješ zanj, pa se skoraj ustrašiš: to ni več signalni zvonček, temveč pravcati zvon, ki zazvoni visoko nad teboj ter se meša med lajez dveh velikih psov, ki kažeta zobe z obzidja vsakemu došlecu. Dobro je branjten Repentabor tudi danes, brez dovoljenja njegovega gospodarja — repentaborskega župnika — je vstop nemogoč. Res, kakor da greš k srednjeveškemu graščaku, tako se ti zdi, ko prihajaš na obisk k repentaborskemu gospodu, toda ko si odklenil vrata z velikim ključem, ki so ti ga spustili v globino na železni verigi, te sprejme zgoraj sama prijaznost in gostoljubnost, znana daleč naokrog. Po strmih stopnicah prideš skozi vrata na zeleno ravno planoto, zasajeno z mogočnimi bresti in lipami, ki dajejo tako hladno senco. Na vzhodni strani te obzidane planjavice se dviga repentaborsko svetišče, ob njem napol razpadla srenjska hiša, ki je včasih služila za zavetje družinam repentaborskih branilcev, na zapadni strani pa stoji župnišče, enonadstropna velika starinska stavba, pred katero dela senco velik latnik z mogočnimi starimi vinskimimi trtami, in lep vrtič, prepoln najlepšega cvetja.

Krasen razgled.

Prvo, kar očara vsakega obiskovalca Repentabra, je čudovit razgled, ki se širi na vse strani. Na jugu vidiš kraško planjavo do zadnjih kraških vrhov nad Opčinami in Bazovico, na zapadu se blešči sinjemodro Jadransko morje — ves severni del tržaškega zaliva z izlivom Soče, gradeškimi lagunami, severnoitalijansko nižino, na severu zapirajo pogled mogočni kamniti masivi Cavna in Nanosa, za katerimi se ob čistem vremenu beli v daljavi snežna glava Triglav in julijskih velikih kanov, na vzhodu pa se zelenijo z gozdovi pokriti vrhovi Snežnika ter drugih kraških gora in planot. Z daljnogledom pa vidiš za morjem zidovje Benetk, na gradeških lagunah znano morskno kopalnišče, božjepotno cerkev Barbano, ki leži na zelenem otočku ter je znana po svoji procesiji, ki se vrši na božni, za njo se dviga v zrak stolp staroslavne Ogleja, mogočnega nekdanjega gospodarja naših krajev, ki pa je danes samo še majhna vas.

Zanimivosti na Repentabru.

Ko se utrudijo oči od razgleda v daljavo, se ozreš po bližnji okolici, ki je prav tako čudovita

in znamenita. Cerkev je starodavna, večkrat prenovljena in v notranjščini zelo lepa. Bogato je opremljena z domačim marmorjem, ki ga lomijo v velikanskih kamnolomih vse naokrog repentaborskega hriba, lepo je poslikana, vzorno vzdrževana. Svoječasno so obiskovalci občudovali 15 metrov visoko drevo, ki je rastle na vrhu stolpa iz kamnite razpoke. Stolp z vedno zelenim drevesom je izgledal od daleč kakor kraški fant, ki si je zalaknil pušlejo za klohub. Pred leti so to drevo, bila je rešeljka (iz plodov se pridobiva znameniti maraskino) podrla. Uganko, kako zamore dobivati drevo dovolj hrane iz same žive skale, pa lahko rešuješ na drugem primeru, kjer raste prav takšna zelo stara rešeljka iz skale, na kateri stoji razvaline repentaborske srenjske hiše.

Starost in slavno zgodovino repentaborske cerkve pričajo grbi in znaki, vzidani v cerkevno zidovje. Zanimiv je posebno eden, na katerem je vklesan kljukasti križ. Pred vodom v cerkev stoji dva iz kamna izklesana kropilnika iz nekdanjih cerkev v Vogljah in Vrhovljah, ki sta bili porušeni za časa Jožefa II. Zanimanje obiskovalcev pa vzbuja predvsem velik kamen, v katerem je vklesana vdolbina v obliki stopala majhne ženske noge. Izročilo pripoveduje, da je to sled stopala Device, ko je obiskala repentaborsko goro. Zanimivo je tudi župnišče. Zadnja steno proti severu mu tvori visoka in gladka skalnata skrbina.

Planjavica na vrhu med cerkvijo in župniščem je pod senco brestov in lip, včasih pa je bilo tu pokopališče. Zemljo za božjo njivo in župniški vrt so vsi spravili na vrh iz doline. Kadar okrog cerkve kopljejo, vedno nalete na okostja, ki v tej suhi prsti le počasi trohijo. Sedanji župnik je natančno preiskaval obzidje zlasti okrog vzhodnih vrat, ter je odkril temelje stražne hišice, v kateri je bivala včasih noč in dan straža ter pazila na okolico. Še sedaj se vidi vdolbina ognjišča v obzidju.

Bivanje na tem samotnem griču ni niti dolgočasno, niti samotno. Obiskovalcev je vedno več kot dovolj, saj je Trst tako blizu. Repentabor ima v poletju krasno podnebje — morski zrak se meša tukaj s kraškim, ki prihaja preko gora in gozdov s severa. Ozračje nikoli ni vroče in soparno, pa naj vlada drugod še takšna vročina. Toda pozimi kraljuje tukaj burja, ki zasipava s snegom vse dohode ter odreže prebivalce od sveta. Strahotno moč ima veter, včasih pomeče na tla tudi težke kamenite plošče, s katerimi sta pokrita župnišče in cerkev. Divje razsajajo tudi nad Repentabrom nevihte in strele. Stavbe imajo sicer strelodolce, toda kamen, na katerem stoji, je elab prevodnik elektrike, samotna višina pa je bliskom vsa izpostavljena. Stanovaleci Repentabra vedo povedati marsikatero zgodbo o udarih strele, ki jih je včasih vse omamila, drugič je zažgala blazino pod spečim človekom, pa se mu ni nič zgodilo.

Iz zgodovine Repentabra.

Repentabor ima za seboj slavno zgodovino. Raziskoval jo je znani zgodovinar Matija Sile, ki je bil od leta 1879. do l. 1894. župnik na Repentabru. Zaprtil je z roko pisano zanimivo kro-

niko, ki jo še danes hranijo v župnišču. Podajam jo samo v kratkem izvlečku:

Pisec uvodoma izjavi ime Repentabor iz »rup« — skalnatih dolin ter navaja v dokaz razne podobno imenovane kraje (Repno, Repnje itd.) v slovenskih deželah, ki stoji na skalovitih, jama-stih tleh. Tabor pa se naziva po starem taborišču, ki je stalo na vrhu hriba poprej, preden se je zidala cerkev. Najbrže že v predrimskih časih, gotovo pa že za časa Rimljanov, saj je tekla spodaj pod njim rimska cesta, ki je vodila iz Trsta čez Kras in Vipavo na glavno rimsko cesto, Vio Emilio, ki je vezala Rim z Norikom in Panonijo. Sled te ceste je še danes vidna pod ostanki tretjega taborskega obzidja. Ko so kopali nekoč v kleti župnišča, so našli bronasto sulico, ki se hrani v tržaškem muzeju.

Najstarejši napis je na vratih, ki vodijo iz Cola v Tabor. Ta napis pravi (če je resnica, se pač ne ve): leta 911 je Tabor zidan, leta 1750 je cerkev delana, leta 1802 je turen storjen, leta 1828 so ta vrata postavljena. Toda že zdavnaj se je tukaj nahajala cerkevica Matere božje, o tem priča listina iz leta 1316, ki se hrani v kapitelskem arhivu v Trstu. V tisti dobi so tomajski kooperatorji pobirali v vaseh Repno, Voglje, kvartir — to je od vsakega deset snopov grofove desetine dva snopa žita. O starodavnosti Tabora in cerkve pričajo tudi vzidani grbi. Eden, ki se nahaja na vrhu zadaneega stebrišča na vzhodni strani župnišča, je grb Devinskih grofov. Devinski gospodje so živeli v gradu Devinu od l. 1139 do l. 1399, ko je ta rod izumrl ter so jih nasledili grofje Walsee, ki so bivali v Devinu od 1400 do 1472. Tudi njihov grb je vzidan v cerkev. Devinski gospodje in grofje Walsee so bili lastniki Repentabra. Templarski križ, vdolben v tretjem grbu, bi morda kazal na to, da je bila cerkev z gradom svoječasnno tudi v lasti templarskega reda, kar pa v zgodovini nikjer ni potrjeno.

Med ljudmi je še živa pripoved o začetku cerkve: Ovčarju (prebivalci repentaborske župnije so se svoje dni večinoma pečali z ovčerejo, o čemer pričajo še dandanes njihova imena) se je prikazala bela žena ter mu naročila, naj na hribu sezida hišico. Res jo je pozidal, pa se je

ŠPORT

Šport prihodnje nedelje:

Kolesarsko prvenstvo in dva atletska mitinga

Ljubljana, 24. septembra.

Medtem ko se naši nogometaši ne morejo sporazumeti glede prvenstvenih tekem, minevajo nedelje brez posebnega športnega programa. Izjema bo v soboto in nedeljo, ko bodo priredili atletski svoje zaključne mitinge, kolesarji pa dirko za slovensko prvenstvo.

Zanimanje za kolesarski šport se je med nami zadnje čase močno poživilo. Staro dobro kolo, katero so motorna vozila tako neusmiljeno izpodrivala, je dobilo spričo novih razmer spet svojo veljavo. V Ljubljani se menda nikoli ni bilo toliko koles in kolesarjev kot jih je sedaj. Večina jih uporablja kolo kot koristno prevozno sredstvo po mestu, vedno večje pa je tudi število kolesarjev, ki prirejajo izlete v lepo ljubljansko okolico.

Najvnetejši in najsposobnejši med njimi so včlanjeni v kolesarskih društvih. V nedeljo bomo imeli priliko videti in ugotoviti, koliko jih je in kdo je najhitrejši med njimi. Ob pol dveh se bodo zbrali v nedeljo pred Martinčevno restavracijo v Zg. Šiški, kjer bodo čakali na startni znak. Potem bodo vozili po lepi poti skozi Koseze, Podutik, Glince, Dolnice, Dravljice — nazaj v Šiško. Omenjeno progo, ki znaša 8 km, bodo prevzeli turisti dvakrat, juniorji šestkrat, kolesarski moštri pa desetkrat.

V soboto in nedeljo bodo imeli tudi lahko-atletski dve lepi prireditvi v Tivoliju. V soboto bodo tekmovalne ženske, v nedeljo pa juniorji. Obe atletske prireditvi se pričetna popoldne ob 16.40.

★
Po odhodu trenerja Koestnerja je prevzel plavalne treninge SK Ilirije priznani tekmovallec Branko Zihel, ki je študiral telesno vzgojo

spet skesal in je slavno podr. Drugo jutro pa je začuden videl, da je čez noč nastalo novo zidovje, večje in prostornejše od prejšnjega. Videl je, kaj to pomeni ter je namesto hišice postavil na skalnatem grebenu kapelico v čast Matere božje. Po drugem izročilu so hoteli Repenci (prebivalci vasi Veliko Repno) postaviti cerkev na Krogliem hribu (hribček med Repnim in Colom), pa jim je nekaj podiralo zidovje; ko pa so začeli na drugem grebenu zidati, je čez noč zidovje samo naprej rastle. Po tretjem izročilu so našli vrhu grebena skalo, v kateri je bila vdolbina, podobna ženski stopinji, ter so dejali, da je to stopinja Matere božje. Poleg skale so začeli zidati cerkev, ta skala pa je še dandanes naslonjena na kropilnik pred cerkvijo. Vse to pa so le pravljice. Repentabor je spadal prvotno pod tomajsko župnijo. Najstarejši pergament v repentaborskem arhivu je iz leta 1512, takrat pa je bila tu že samostojna župnija.

Tako kronika učenega repentaborskega župnika Matije Sile, ki je sestavil tudi seznam župnikov in upraviteljev repentaborske župnije, segajoč do leta 1765 nazaj. Od tedaj do danes je 27 župnikov skrbelo za duše repentaborskih župljanov. To kroniko vodijo repentaborski gospodje, nasledniki župnika Sile, ter je zabeleženih v njej še veliko drugih zanimivih dogodkov. Med domačini pa še žive druga izročila o postanku Repentabra, o njegovi zgodovini in bojih, ki so se pod njegovim obzidjem odigrali. Mnoga ta izročila se strinjajo z dognanji g. Sile, samo glede izvora imena »Repent«, »Repnot« so si navzkriž: domači ljudje pravijo, da izvira iz ime od repe, navadno repe, ki jo pridelujejo na repentaborskih njivah takšno, kakor nikjer drugje na Krasu. Posamezni kosi tehtajo namreč 7 in več kg. In repa je še dandanes na Repentabru v veliki veljavi, posebno kisla, ki mora biti v vsaki hiši vse leto pripravljena ter prihaja na mizo tudi ob največjih praznikih.

Kakor smo že uvodoma povedali, je Repentabor znana božja pot. Glavne pobožnosti so na Veliko Gospojnico, 15. avgusta, ko slavi župnija svoje opaslo (žegnanje). Na ta praznik se zbere na Repentabru vsako leto ogromno ljudi od blizu in daleč. Pa tudi sv. Roka časte, po stari navadi se tedaj zbere na Repentabru gg. duhovniki iz vseh okoliških fara, k slovesni maši pa pride veliko vernikov.

Se dandanes je zidovje Repentabra trdno kakod skala, na kateri stoji. Predniki sedanega rodu so znali dobro graditi. To zadnje ohranjeno taborišče naše zemlje bo preživelo tudi naš ter bo govorilo še prihodnjim rodovom o borbah in nevihtah, ki so divjale po Krasu in o slavnih delih prednikov.

najprej v Varšavi, pozneje pa na visoki šoli za telesno vzgojo v Rimu.

Hrvati imajo svoj športni tehnik »Sporte«, katerega izdaja Hrvatski državni tiskovni zavod, urejuje ga pa Božidar Šarkanj.

Nordijske zimske igre odložene. Predlog švedske športne zveze, da bi v zimi 1942 priredili prve Nordijske zimske igre, ni naletel na zaželeno zanimanje. Zaradi tega so misel za eno leto opustili in odložili vprašanje zimskih iger na 1943 leto.

Švicarji so že začeli s pripravami za udeležbo na zimskih igrah v Garmisch-Partenkirchenu. V Aarau so povabili čez trideset trenerjev, ki bodo prevzeli jesenske treninge vojaških smučarjev štafet. Predvideno je, da bodo trenirali najprej 35 štafet, pozneje pa bodo to število z izločilnimi tekmami zmanjšali.

Primo Carnera, bivši svetovni boksarski prvak, bo v kratkem že v tretje poizkusil svojo kariero. Najprej je bil boksar, za tem filmski igralec, sedaj pa, ko je 35 let star, bo preizkusil svoje sposobnosti v novem športu — rokoborbi. Kakor poročajo, bo nastopil Primo Carnera v kratkem proti rojaku Ninu Arnoldiju.

Nogometne tekme za Tschammerjev pokal so prinesle preteklo nedeljo sledeče izide: Dunaj: Admira — Kickers Stuttgart 5:0 (4:0); Stettin: Dresdner — LSV Kamp 4:1 (2:0); Gelsenkirchen: Schalke 04 — Austria 4:1 (1:1); Kiel: Holstein Kiel — SV Jena 2:1 (2:0).

Graški športni klub je gostoval preteklo nedeljo v Celju in izgubil tekmo proti Celjanom s 3:4 (2:2).

Mariborski Rapid je gostoval v Kapfenbergu, kjer je tudi pustil obe točki za štajersko prvenstvo domačin. Rezultat 3:1 (1:0) za Kapfenberg.

Tri prve nagrade si je pribral na teniskem turnirju v Varese Giovanni Cucelli, katerega smatrajo trenutno za najboljšega italijanskega igralca tenisa.

24 kolesarjev se je udeležilo dirke okrog Pohorja, ki se je vršila preteklo nedeljo. 20 jih je prispelo na cilj. Poleg dirkalcev iz Maribora in Celja so sodelovali tudi gostje z Dunaja in Grada. Proga, ki je bila dolga 182 km, je bila podeljena na tri etape: 1. Maribor—Celje (60 km), 2. Celje—Slovenji Gradec (52 km), 3. Slovenji Gradec—Maribor (70 km). Kolesarsko prvenstvo okrog Pohorja si je pribral tokrat Dunajčan Karl Kühn. Podrobni rezultati so: 1. Kühn (Tobačne tovarne Dunaj) 5:32:26, 2. Suzan, Dunaj 5:45:30, 3. Gregorič, Slovenji Gradec 5:32:26, 4. Podmilščak, Celje 6:03:43, 5. Haberl, Dunaj, 6. Rakef, Maribor.

V Brodu na Savi bodo gradili velik stadion, ki bo stal 2 milijona kun. Poleg športnih klubov bosta prispevala k tej vsoti hrvaško propagandno ministrstvo in mestna občina.

Odoralna protinemska propaganda v južni Ameriki

Berlin, 24. sept. AS. Nemško časopisje se znova peča z odvratno protinemska propagando v Južni Ameriki, ki jo vodi Washington. Iz Argentine se je hujškarija preselila sedaj v Čile. Kakor znano, je bilo v zadnjih dneh v Čile zaprtih precejšnje število Nemcev. Nasilje se ni ustavilo niti pred nemškimi konzularnimi zatsopniki. Nemški tisk poudarja, da je to v nasprotju z mednarodnim pravom in da se te stvari dogajajo pod vplivom ameriških dolarjev. Listi tudi trdijo, da Nemci Čile niso ničesar kaznivega zagrešili. Značilno je, da se nemoteno vrši protinemska propaganda, ne da bi čilska vlada kaj posredovala. Nemce se hoče proglasiti za brezpravne elemente, pa čeprav so s svojim delom toliko storili za napredek južne Amerike. Na ta način se močno slabšajo diplomatski odnosi in Nemčijo in Čile.

Najlepše darilo Vašim družinam

Vam bo dalo lastništvo naših časopisov z najzanimivejšo knjigo letošnjega leta »Slovenčevim koledarjem«, ki stane za naročnike »Slovenca«, »Slov. domač«, »Domoljuba« in »Bogoljuba« le 9 lir in 2 liri za pošiljativne stroške, skupaj torej 11 lir. Za nenaročnike omenjenih listov stane koledar 20 lir.

Le oni bo dobil »Slovenčev koledar«, kdor ga bo vnaprej naročil! Spričo težav dobave materiala bomo tiskali le ono število izvodov, za katerega vemo, da ga bomo prodali.

Letošnji »Slovenčev koledar« ne bo nič manjši po obsegu, po vsebini pa mnogo pestrejši in skrbneje urejen kakor lansko leto. Ustregli bomo zlasti s številnimi zemljevidi pokrajin, kjer se danes odigravajo važne bitke, ki kujejo usodo sveta.

Vsak naročnik »Slovenčevega koledarja« bo pa poleg dobil v dar še prelepe naše domače jaslice, delo našega akademskega kiparja Goršeta.

Naročite »Slovenčev koledar« takoj, le še par tednov imate časa!

»Slovenčev koledar« naročite pri naših zastopnikih ali pa po položnici, ki bo ta teden priložena listu izključno v ta namen.

»Slovenčev koledar«, Kopitarjeva 6, Ljubljana.

Drobne novice

Koledar

Četrtek, 25. septembra: Kleofa, mučenica; Tita, mučenica; Pacifik, spoznavalec; Avrelja, devica.

Petek, 26. septembra: Ciprijan, mučenec; Justina, devica in mučenica; Evzebij, papež

Nekaj številčk o gimnazijah

Ljubljana, 24. sept. Ljubljanska pokrajina šteje sedaj celotno 8 realnih gimnazij, 1 klasično gimnazijo v Ljubljani in 3 zasebne gimnazije. Od realnih gimnazij se nahaja 1 v Novem mestu, druga v Kočevju, ostale vse v Ljubljani, kjer so nameščene 4 moške in 2 ženske. Od zasebnih gimnazij je 1, ki jo vzdržuje mestna občina Ljubljanska, a ima samo še VIII. razred in bo s prihodnjim letom popolnoma opuščena. Zasebno žensko realno gimnazijo vzdržujejo dalje sestre uršulinke in ima ta zavod s tem letom 7 razredov. Klasična gimnazija zavoda sv. Stanislava je naposled začasno nameščena v Ljubljani.

Koliko je vpisanih vseh dijakov in dijakin na javnih in zasebnih gimnazijah? Na vseh javnih gimnazijah jih je 7501, od teh 5004 učence. Na posamezne zavode se razdeli: klasična gimnazija v Ljubljani 932, od teh 134 dijakin, 1. moška realna gimnazija (Vegova ulica) 1244, II. moška realna gimnazija na Rakovniku s 7 razredi 358, III. moška realna gimnazija in IV. moška šteje vsaka po 688 dijakov in sta obe nameščeni na bežigradskem gimnazijskem poslopju. Na I. realni gimnaziji je še vpisanih 8 dijakin. Na I. ženski realni gimnaziji je 1092 učenk, na II. ki ima 7 razredov, pa 910 učenk. V Novem mestu je 476 dijakov in 229 dijakin, v Kočevju pa 159 dijakov in 115 dijakin. Na mestni ženski realni gimnaziji v 8. razredu je 100 dijakin, na uršulinski realni gimnaziji s 7 razredi 418 dijakin in na škofijski klasični gimnaziji 194 dijakov. Vse naše gimnazije štejejo torej 4497 dijakov in 3004 dijakin.

„Slovenčeva knjižnica“ bo imela 24 knjig izbrane vsebine

Knjige bodo le po 5 Lir

— Družba sv. Mohorja sporoča svojim poverjenikom, da je izšla prva knjiga letošnjega daru, Finžgarjev »Gospod Hudournik«. Poverjenikom v Ljubljani bomo knjigo dostavili. Drugi pa naj ponjo pridejo ali koga pošljejo — s potrdilom in štampiljko župnega urada — v Mohorjevo knjižarno na Miklošičevi cesti 19 (palača Vzajemne zavarovalnice). Tistim, ki je ne bodo sami dvignili, jo bomo poslali obenem s Koledarjem, da jim prihranimo stroške. — Odbor.

Najcenejši, najboljši in najzanimivejši tednik je brezdvomno »DOMOLJUB«!

— Učinkoviti velesojmski lepaki. Te dni so začeli lepiti po Ljubljani in drugod učinkovite velesojmske lepake, ki vabijo na obisk letošnjega jesenskega velesoja. Kakor smo že poročali, je bil izbran za velesojmski lepak osnutek, ki ga je izdelal g. Trpin in ki v lepih barvah prikazuje gospodarsko delavnost Ljubljanske pokrajine. Že prej so bili lepaki razposlani po drugih krajih Ljubljanske pokrajine, prav tako pa vabijo po vsej kraljevini na obisk ljubljanskega velesoja.

Ljudska knjižnica

Ljubljana
je odprta v svojih prostorih
Pred Škofijo 5

Oddetek za pisarniške in šolske potrebe

ter se priporoča ceninim odjemalcem

— Vreme in megla. Že deveti dan vlada pravo sončno jesensko vreme. V sredo ponoči je bilo jasno nebo močno zvezdnato. Proti jutru se je začela po barjanski ravnini in tudi po Ljubljanskem polju razlivi gosta, nizka megla. Valovila je vse dopoldne tja do 11. ure, ko je naposled sonce prodrlo megleni pajčolan in toplo zasijalo. Okoli 7. ure je bila megla izredno gosta tako, da so gorele električne luči po cestah in ulicah. Človek ni videl niti sto korakov pred seboj. Prometnih nesreč zaradi megle ni bilo. Od pol dneva naprej je bilo jasno in toplo. Vsi vremenski pojavi kažejo na to, da bo leto vreme trajalo še dalj časa. Barometer se zopet dviga, dvignila pa se je tudi dnevna toplota. Barometer je v sredo kazal 770,1 mm, prejšnji dan 769,3 mm. Najnižja jutranja temperatura je bila v sredo jutraj +10,8°C ter se je dvignila od prejšnjega dne za dobre 3 stopinje. V torek najvišja dnevna toplota +21,2°, ko je bila prejšnje dneve +19°C.

— Dar za socialno pomoč. Gospa Premelč Iva, upokojena učiteljica v Ljubljani, bivačica v Splitu, je darovala L. 50.— Učiti odboru za socialno pomoč namesto venca na grob umrle gospe Stritof Antonije.

Naročite

„Slovenčev koledar“

dokler je še čas!

— Kupčije z zemljišči in hišami. Zemljiška knjiga kaže v septembru manjšo živahnost pri kupčijah z zemljišči in hišami. Opažati je nekoliko mrtvilo na nepremičninskem trgu. Je na prodaj mnogo hiš, vil, posestev in posameznih zemljiških parcel v skupni vrednosti do 15 milijonov lir, toda povpraševanje je znatno ponehalo. Doslej je zemljiška knjiga v septembru zaznamovala do 23 kupnih pogodb za celotno kupno vrednost 481.784 lir.

— Semenogojška razstava na Ljubljanskem velesojmu od 4. do 13. oktobra bo našemu kmetovalcu nazorno pokazala, katera semena in

poljedelske rastline morejo pri nas dobro uspevati in napredovati. Razstava bo pokazala dosedanje in odprla pogled na bodoče uspehe. Izpopolnjevale jo bodo fotografije in grafiki, žitarice (klase in zrno starih in selekcioniranih kultur) in okopavine s prikazom rastlin in gomoljev.

Ljubljana

1 Glasbena akademija. Sprejemni in popravni izpiti bodo v četrtek, 25. IX., violina, klavir in orgle, v petek, 26. IX., kompozicija, nauk o instrumentih, oblikoslovje, v soboto, 27. IX., solopetja, operna šola, v torek, 30. IX., glasbena zgodovina, metodika, estetika in drugo. Natančen razpored izpitov je razviden iz razglašene oglasne deski zavoda.

1 Občni zbor Narodne galerije bo v sredo, 8. oktobra 1941 ob petih v društvenih prostorih z običajnim dnevnim redom.

1 Začetek sezone v Drami bo v soboto, dne 27. t. m., začetek sezone v Operi pa v sredo, dne 1. oktobra. Reflektanti za abonma naj se priglasijo v veži dramskega gledališča med 10. in 12. in 15. ter 17. uro.

1 Otvoritvena predstava v Operi bo 1. oktobra, v sredo, za red Premierski. Pod muzikalnim vodstvom Antona Nefata in v režiji režiserja Cirila Debeveca bodo peti Verdijevo »Aida«, katere zasledba partij je sledeča: Aida — Heybalova, Radames — Franci, Amneris — Kogejeva, svečnik — Beletto, egiptovski kralj — Popov, Amonnasro — Primožič, sel — Rakovec. Koreograf: inž. P. Golovin.

1 Prošnja za stanovanja. Ravnateljstvo Ljubljanskega velesoja je poslalo vsem imetnikom večjih stanovanj sledečo prošnjo: Za čas Ljubljanskega velesoja, to je od 4. do 13. oktobra se predvideva ogromen naval obiskovalcev, ki pa, žalibog ne bodo mogli biti sprejeti v že tako prenapolnjene hotele. Ker pa čast in korist mesta zahtevata, da obiskovalci odnesejo dober vtis ne samo od ljubljanske delavne naprednosti, ki bo razvidna iz velesoja, temveč tudi od njene gostoljubnosti, vas naprošamo, da ukrenete vse mogoče in nam pustite na razpolago eno izmed vaših sob vsaj za prvih 15 dni oktobra. Zavedajoč se Vašega sodelovanja pri ogromnih pripravah, ki naj pokažejo vso ljubljansko uslužnost, se vam že vnaprej zahvaljujemo ter vas ukladno prosimo, da pošljete potrebne podatke glede razpoložljivih sob (število postelj in njih račun za prenočišče) na upravo stanovanjskega urada Ljubljanskega velesoja. Gledališka ulica 11 od 9—12 in 16—19. To prošnjo je podprl predsednikov namestnik ljubljanske mestne občine z nujno prošnjo, da bi se ji ugodilo.

1 Graditev kopališča v Kozelji lepo napreduje. Gradbeni dela za novo in sodobno kopališče v Kozelji so sedaj v polnem teku. Tudi veliki bazen je že skoraj ves zabetoniran. Ker naj bi po načrtu kopališče imelo prostora za več tisoč kopalcev, čaka še veliko dela. Zgraditi bo treba kabine in garderobe z omariami. Če bomo imeli ugodno jesen, bodo zidarska dela trajala še dolgo časa in bo tako mogoče velik del končati še pred mrazom, ki bo gradbeno delavnost ustavil. Takoj spomladi bodo nadaljevali z delom in je prav verjetno, da bo z začetkom kopalne sezone kopališče že lahko izročeno svojemu namenu.

1 Zivahen tržni dan. To sredo je bilo živahno tržno vrvenje. Veliko je povpraševanje po domačem krompirju. Lopa na Vodnikovem trgu, kjer mestna občina prodaja krompir, je bila od ranih ur do poznega dopoldneva oblevana. Drugače ni bilo domačega krompirja na trgu. Na prostoru ob Ljudski knjigarni je bilo na prodaj mnogo domačih jabolč, tako lepih kosmačev. Tam je vladala velika gneča. Jabolka so bila po 2,50 in 3 lire kg. Na trgu je od dneva do dneva večje število raznih užitenih gob na prodaj. Izbira gob je lepa, toda redki so jurčki, po katerih gospodinje vedno najrajši povprašujejo

Nabavljalne zadruge drž. uslužbencev Driga Gregor po Medvedovi ulici, se je hotel ogniti dekletu in pri tem zavožil na rob pločnika. Pri padcu si je zlomil ključnico in so ga reševalci prepegljali v Slajmerjev dom.

Gledališče

Drama: Sobota, 27. septembra: »Katarina Medičeška. Premiera. Otvoritvena predstava. Red Premierski. — Nedelja, 28. septembra »Katarina Medičeška«. Izven.

Radio Ljubljana

Četrtek, 25. septembra: 7.30 Radijska poročila v slovenščini — 7.45 Razna glasba; ob 8.00 točen čas — 8.15 Radijska poročila — 12.30 Radijska poročila v slovenščini — 12.45 Simfonična glasba — 13.00 Čas in radijska poročila — 13.15 Vojno poročilo Glavnega Stana Oboroženih Sil v slovenščini — 13.17 Radijski orkester Adamič in njegovi solisti — 14.00 Radijska poročila — 14.15 Izmenjalni koncert iz Nemčije — 14.45 Radijska poročila v slovenščini — 17.15 Bleščeča glasba; orkester pod vodstvom Draga Marija Šijanica — 19.30 Radijska poročila v slovenščini — 19.45 Komorna glasba — 20.00 Čas in radijska poročila — 20.20 Komentar v slovenščini — 20.40 Mavrica pesmi; orkester Cetra pod vodstvom Barzizza — 21.15 Operna glasba pod vodstvom Draga Marija Šijanica s sodelovanjem Elze Karločeve in tenorja Franca — 21.50 Pogovor v slovenščini — 22.00 Bleščeča glasba pod vodstvom Arlandija. V odmoru slovenska poročila — 22.45 Radijska poročila v slovenščini

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa c. 43, mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ustar, Selenburgova ul. 7.

Poizvedovanja

Na poti Vrstoškova ulica, Lepi pot. Dobrolova ulica do Trnovske cerkve je neka gospa izgubila 4 ključa. Pošten najditelj naj jih odda proti nagradi v upravi »Slovenec«.

Izgubila se je denarnica s 40 lirami Pošte. Najditelj naj jo odda v upravi »Slovenec«. Našla se je denarnica z manjšo vsoto denarja in nekaj odrezkov krušne karte, ravno nasproti Sv. Jožefa. Dobi se v trgovini R. Miklaue pred Škofijo.

Jazbecarka mlada, svetlorjava se je izgubila 23. t. m. na Bleivisovi cesti (Narodni dom). Sliši na ime Čiba, št. 4017. Oddati proti nagradi: Rutarjeva 9, I. nadstropje.

Iz Goriške pokrajine

Zastopnikom naših listov!

Sporočite nam pravočasno naročnike »Slovenčeve knjižnice«. - Prva knjiga bo izšla še drugi teden — 1. oktobra.

Sporočite nam tudi, koliko knjig boste vzeli v komisijsko prodajo!

Domov se je vrnil, da bi počival v domači zemlji. Na praznik 8. septembra smo v Sovodnjah ob Soči slovesno položili k zadnjemu potoku g. Ivana Pelicona, ki je v visoki starosti 84 let mirno v Gospodu zaspal. Rajniki je bil do svoje starosti vrtnar pri baronu Bianchiju v Rubijah. Pred leti je šel k svojim na Štajersko, odkoder se je pred kratkim vrnil. Vedno je izražal željo, da hoče počivati v domači zemlji. Kakor da bi slutil, da se mu bliža slovo, je pred kratkim prišel domov in tu po kratki boleznj izdihnil. »Le ena se Tebi je želja izpolnila...! Pokojnik je bil dober krščanski mož, ki je prav očetovalno skrbel za svojo družino. Eden izmed sinov, dr. Serafin Pelicon, je salezijanec in biva sedaj na Hrvaškem, drugi je znani slaščičar v Ljubljani, vsi so lepo preskrbljeni in vsi razen salezijanca so prihiteli na pogreb. Naj mu sveti večna luč! Zalujocih iskreno sožalje!

Iz Tržaške pokrajine

Spretni zlatarji in draguljarji. Trst ima znane trgovine zlata, dragocenosti in draguljev. Lepo je bilo gledati izložbe teh prodajal, v katerih se je vse bliščalo in iskriло ter so bili vsi izloženi predmeti v milijonski vrednosti na ogled. Sedaj pa, ko je prodaja zlata in draguljev preprečena, pa so izložbe zlatarn in draguljarn dobile čisto drug izgled. Priznati pa je treba zlatarjem, da so spretni. Namesto zlatega okrasja in dragega kamenja vidiš sedaj v izložbah prelepe umetniško izdelane predmete za okrasje in opremo stanovanja iz srebra, dragocenega brušenega stekla, raznih drugih plemenitih kovin ter spoznaš, kako visoko stopnjo je dosegla italijanska umetnostna obrt in stanovanjska kultura.

Tovorni avto je podrl hišo. Na Bazovići se je pripetila nenavadna nesreča. Po cesti iz Reke je privozil v vas velik, z dvrmi naložen tovorni avto s prikolico. Na vozilu pa nekaj ni bilo v redu, najbrže so odrekli zavore, pa je na strmi cesti s tako silo zdrvelo naprej, da ga šofer ni več obvladal. Avto se je zaletel v hišo, v kateri se nahajata pekarna in trafika. Podrl je vrata na obeh lokalih, nato pa se je prevrnil. Pri tem so se od gasogenske naprave vnela dva ter so začela goriti. Pomagati so prišli gasilci, ki so požar zaustavili.

Iz Spodnje Štajerske

Pomanjkanje stanovanj v Mariboru. Politični komisar za mesto Maribor, Knaus, je izdal oklic, kjer poziva prebivalstvo mesta Maribora, naj pomaga oblastem v njihovem prizadevanju, da bi se omililo pomanjkanje stanovanj v tem mestu. Oklic zlasti poziva vse tiste, ki imajo velika stanovanja, katera niso dovolj izrabljena, naj oddajo eno ali več sob. Oklic izraža upanje, da ni izšel zaman in da bo tako mogoče zadovoljiti mnogo tistih, ki iščejo strehe, da bo celo mogoče dobiti primerna stanovanja tudi za cele družine. Lastnik stanovanja pa ima presto izbiro, da si sam izbere v svoje stanovanje tistega, ki ga sam hoče. Kdor ima kaj prostega stanovanja, naj to pismeno sporoči političnemu komisarju.

Smrt v Mariboru. V Mariborski bolnišnici so umrli: 54 let stara kuharica Alojzija Dvoržak iz občine Zgornja Sv. Kungota, 36letna žena pekarskega mojstra Marija Pučko iz Pobrežja ter 39 let stara Emilija Bitene, žena upokojenke iz Maribora. — Dalje je umrla v Mariboru 51 let stara Gabriella Menih, žena železniškega uradnika.

Poslovilni večer pri Sv. Marjeti niže Ptuja. Vodja krajevne skupine brambovec Štajerske domovinske zveze pri Sv. Marjeti niže Ptuja, Franc Laurenčič, je bil od tukaj odpoklican ter je bil na njegovo mesto imenovan njegov dosedajni namestnik Ludvik Vernik. Pri tej priliki so odhajajočemu Laurenčiču priredili poslovilni večer, na katerem je spregovoril tudi vodja krajevne skupine Šerf, igral pa je kvartet bratov Župec.

Iz Novega mesta

Naročniki »Slovenec« tudi iz okolice Novega mesta lahko poravnajo naročnino za list pri »Slovenčevi podružnici v Novem mestu. Pri njej prav tako lahko naročite »Slovenčev koledar« in knjige »Slovenčeve knjižnice«.

Gmtni uspeh cerkvenega koncerta. Rdečemu križu v Novem mestu je prireditelj obeh cerkvenih koncertov, ki sta se vršila v kapiteljski cerkvi te dni, izročil čisti izkupiček 1373,40 Hr, da ga uporabi v dobrodelne namene. Vodstvo obeh novomeških cerkvenih pevskih zborov, ki sta pri koncertu sodelovala, se ob tej priliki zahvaljuje vsem pevcem in pevkam ter godbenikom, ki so pri koncertu sodelovali in vsem, ki so posetili koncert. Posebno se pa zahvaljuje milosti. gospodu proštu K. Cerinu, ki je z njemu lastno širokogrudnostjo omogočil, da sta se koncerta mogla vršiti.

Prometna nesreča. 32letni Ignacij Krašovec iz Zgornjih Prekop pri St. Jerneju se je v ponedeljek s kolesom vračal iz Novega mesta proti domu. Na cesti je imel nesrečo, da se je s kolesom prevrgel v trenutku, ko mu je pripeljal nasproti avtobus, ki vzdržuje zvezo med Novim mestom in Toplicami. Krašovec si je pri tem zlomil ključnico, zaradi česar so ga odpeljali v bolnišnico usmljenih bratov v Kandiji.

Sanitarna kolona v Novem mestu. V torek dopoldne je prispela v Novo mesto sanitarna kolona notranjega ministrstva. V teku dneva je bila pregledana novomeška šolska mladina in mnogo odraslih. Splošni pregledi so se vršili v prostorih poliklinike, specialni pa v obeh vozilih, ki sta opremljeni z vsemi najmodernejšimi aparati.

Dve nesreči pri sekanju drv. V ženski bolnišnici imajo te dni dve žrtvi nesreč, ki sta se pripetili pri sekanju drv. Sta to 41letna Marija Zupančič iz St. Ruperta, ki se je usekala v roko, in 10letna Anica Kren iz Drganjeva sela pri Šmihelu. Dekletce je bratu pomagalo pri sekanju drv. Nesreča je hotela, da jo je brat nevarno usekal v nogo.

Dve nesreči v Novem mestu. Pri igri je padel eno in polletni Karl Majerle, sin kretničarja iz Novega mesta in si zlomil nogo. V shrambi je padla 59letna kuharica v Novem mestu Alojzija Volner in si zlomila roko v zapestju. Obe se zdravita v tukajšnji ženski bolnišnici.

Bukev ga je podrl. Dvornar Orlando Gruđen, ki je bil rojen nekje na Tirolskem, sedaj pa živi v Vahčji vasi v občini Semič, je s svojimi tovariši v gozdu podiral dreve. Pri tem se je padajoči buki prepozno umaknil, ki ga je močno oplazila po hrbtu in podrla na tla. K sreči mu hrbtenice ni zlomilo, pač pa je dobil hude notranje poškodbe.

Mišek in Netopir

Mišek je kar zavriskal in tekel s pismom k Miški.

»Draga Miška, pripravi kovčge; pojdeva k stricu.«

Sivec in Sivka sta kar strmela od začudenja.

»Saj je norost, kar nameravata! Zdaj da bi šla k stricu, ko Vama piše, da je tam takšna nevarnost!« je vzklila Sivka.

Toda Mišek in Miška si nista dala dopovedati. Zložila sta obleke v kovčge in se pripravila za potovanje.

»Naj se le pripravi, razbojnik!« je govoril Mišek, medtem ko je otipaval svoje mišice na rokah. »Uhlje mu potrgam, ako ga dobim!« je žugal, ko je tlačil v kovčge svoje vrvi.

»Čemu ti bo vrvi?« se je začudil Sivec. »Razbojnika bom zvezal, ko ga spravim na tla!« je pojasnil Mišek.

»Nekoč sem bral, da je Netopir napadel celo človeka; vzel mu je briljantni prstan, potem ga je pahnul v prepad...« je vedel povedati Sivec.

»Meni se kaj takega ne more zgoditi, ko nimam diamantnega prstana,« je odvrnil Mišek.

Ko je Sivec izprevidel, da sta Mišek in Miška trdno odločena za potovanje, ni več poskušal, da bi ju pregovoril. Ponudil se je, da jima bo pomagal spraviti kovčge na postajo. Kovčeg je bil težak. Sivec ga je pograbil na enem koncu; na drugem koncu pa ga je Mišek porival z nasajeno sesalko za prah. Sivka in Miška sta stopali zadaj.

KULTURNI OBZORNIK

Razstava beneških grafikov 18. stoletja

Marijan Marolt

Opazovanje teh razlik v kvaliteti in tehniki pa ni tako zanimivo, kakor razgled po vseh takrat v Benetkah delujočih slikarskih šolah, ki so tu zastopane bodisi po svojih mojstrih samih, bodisi po njihovih posnemalcih. Prvenstvo ima seveda stari Tiepolo, Giambattista, s svojima sinovima Glandomencem in Lorenzom. Oče je dolbel in vžgal v baker svoje lastne domislice, njegova monumentalna dela pa sta spravila, popolnoma došla očelov genialnosti, v grafične liste tudi oba sinova. Gian Domenico je reproduciral ali pa morda po svojih lastnih grafikah slikal tudi svoje kompozicije. Tako nam razstava kaže v ujedankah poleg serije Bega v Egipt še celotni Križev pot, ki v olju v cerkvi dei Frari ni več ohranjen. Ta Križev pot je v marsičem poučen za primerjavo z Bergantovim Križevim potom v Stični, ne morda toliko zaradi morebitne medsebojne odvisnosti, kolikor zaradi dveh približno sodasnih interpretacij iste snovi. Saj so Berganta primerjali s Tiepolom, še preden se je pojavila slovenska umetnostno-zgodovinska šola.

Drugo veliko umetniško družino tvori Giovanni Battista Piazzetta s svojimi učenci, med katerimi je ravno za študij našega Berganta najpomembnejši Giuseppe Angeli, čigar Madonna, mimogrede povedano, ima sedaj redko čast, da v franski cerkvi v glavnem oltarju nadomestuje Tizianovo Assunto. Piazzetta sam se kot grafik ni mnogo udeleževal, čeprav je njegov domnevni grafični avtoportret simbol te razstave. Imel je pa silajnega oboževalca v včasih čudovito mehkim Marcu Pitteriju, ki se je znal v svojih grafičnih reprodukcijah poglobiti v duha svojega mojstra in prijatelja. Serija beneških tipov na tej razstavi nas spominja spet na Berganta, prav tako kakor znova potrjuje dva v originalu ne več ohranjena, pa tu eden po Pitteriju in drugi po Zanettiju vrezana portreta Giuseppeja Angela o ozkem sorodstvu tega maloznanega Benečana z mojstrom slovenskega rokokoja.

Tretja velika osrednja osebnost, to pa res velika potenca, je Antonio Canal, imenovan Canaletto. Če ga gledaš v Louvreu, Accademiji, Ufficij ali Stari Pinakoteki, ti je pač svojvrsten, pa vendar nekam akademski hladni novotar naturalizma. Ko ga na gledaš na tej razstavi v kakšni Berardijevi ali Brustolonovi reprodukciji, prav posebno pa, ko občuduje njegove lastne grafike, dobiš pred tem ličnim domovinsko navdahnjenim mojstrom nedvomen respekt, kot ga zasluži le velika umetniška osebnost. Prav ima katalogov uvodnik, če pravi v zvezi s Canalettom, da je ta čas ustvaril navado gledati na to čarobno lagunsko mesto na popolnoma nov način, »kot smo ga še danes navajeni«. Il Canaletto je rojen grafik in šele v drugi vrsti slikar. Vse do njega so bila arhitektonska ozadja le štafaža pomembnim dogodom, ki se odvijajo pred ozadjem. Njegove oljnat beneške vedute delajo res včasih vtis takih štafž brez osredja. Ko ga na gledaš na tej razstavi, spoznaš v njem krajinarja in vedutista, ki je dobil svojega enakovrednega naslednika šele desetletja pozneje v Turnerju — čeprav v svetu drugačne motivike.

Krajinarju naturalisti Canalettu stoji ob strani krajinar romantik Marco Ricci iz Belluna, ki je deloval že v začetku stoletja, pa se ti zdi, kot bi spadal tja v konec veka, ko je zaživelo zanimanje za vse razdrto in zapuščeno, fantastično in viharno razburjenje. Drugačen spet je Michele Mariesshi, ki kaže podobno kot Canaletto v svojih oljnatih delih velik smisel za monumentalnost beneške arhitekture, pred katero se giblje figure kot majhne, včasih komične, včasih nerodne lutke. Arhitekt Giambattista Piranesi je morda najzagonetnejši pojav med beneškimi grafikami, fantast, nekakšen prototip švicarskega Füsslija, le da ustvarja svoja strahotna dejanja v okviru ogromnih arhitektonskih kuliserj; njegova poteza je v najboljšem pomenu besede pompozna. Krajinarjem in upodobljavalcem arhitektur se pridružujejo ne kot izvirni, pač pa kot sijajni reproduktivni grafik (po Guardiju) Dionigi Valesi, če omenjati, zelo rafinirani, zlasti v draperijah bravurni G. B. Brustolon in spastirski krajinar B. Ziloti.

V naslednjo skupino bi stavil grafike, ki so prikazovali sodobni beneški družabni genre. Več ali manj spadajo sem že Piazzetta s svojimi »tipi«, pa tudi Canaletto s »priklikinami« s svojimi vedutami, pa tudi dogodki in Riccijevih krajlinah, da ne govorim o genrosko občutenih bibličnih scenah Gian Domenica Tiepola. Tu je osrednja osebnost v beneškem slikarstvu Pietro Longhi, ki se sam z grafikom menda ni pečal, ka je nekaj nje-

govih del vrezal v baker sin Alessandro, nekaj Francoz Flipart in drugi.

Alessandro Longhi je pa tudi rezec obličij sodobnih beneških umetnikov. Portret je sploh tema, ki je morda motivno najštevilnejše pokazana. Toda v portretu so na grafični razstavi predstavljeni v prvi vrsti rokodelci-reproduktorji in le malo del presega običajno tovrstno šablono; o dveh Angelovih sem že zgoraj napravil opazko.

To je le kratek, zelo nepopoln pregled o razstavi, ki je verna slika zadnje velike umetnostne epohe Benetk pred moderno. Še mnogokaj bi bilo treba povedati, saj je grafikov tukaj zastopanih nekaj čez devedeset in poleg njihovega »sculp.« je še množica »inv.« in »pinx.« Vsako ime je vredno posebnega študija in gotovo je italijanska umetnostna znanost bila in je v polnem razmahu svoje delavnosti. Že ko sem svoj čas pisal na tem

Iz Hrvatske

Izjava hrvatskega prosvetnega ministra romunski časnikarski agenciji »Rador«. Prosvetni minister dr. Budak je oni dan sprejel zastopnika romunske časnikarske agencije »Rador« ter mu je ob tej priliki dal izjavo. V njej je doglavljen podarjal, da je poglavljen začel ustanavljati svojo ustavno organizacijo že leta 1928. pod imenom »Hrvatski Domobran«. To delo je potem leta 1929. nadaljeval v inozemstvu pod sedanjim imenom »Hrvatski ustaski pokret«, ki je v skladu z ideali nove Evrope in vojaškim duhom hrvatskega naroda. Minister dr. Budak je zatem omenjal velike napore sedanje hrvatske vlade, ki je organizirala vse panoge državnega življenja. Omenjal je tudi močnega razmah hrvatske književnosti, ki ji bo izkazala posebno priznanje tudi zaveznika Italija s tem, da bo v kratkem izdala izbor najboljših del 40 hrvatskih pripovednikov.

Načelnik konzularno-gospodarskega oddelka v zunanjem ministru. Na predlog zunanjega ministra dr. Lorkovića je poglavljen podpisal odlok, s katerim je postavljen dr. Peter Digoj za načelnika konzularno-trgovinskega oddelka v zunanjem ministru.

Skrb ministrstva za korporacije za zapuščeno mladino. Ministru za korporacije je posvetilo vso skrb zamenarjeni mladini, ki se je do sedaj klatila po ulicah, prodajala razne predmete ali pa prosjčila. Za takšno mladino bo ministru za korporacije ustanovilo posebne zavode, v katerih jih bodo vzgajali in popravljali za dobre člane človeške družbe.

Šolski zakon za nemško narodnostno skupino na Hrvatskem. Prejšnjo soboto je poglavljen dr. Pavelić podpisal novi šolski zakon za nemško narodnostno skupino na področju neodvisne države Hrvatske. Po tem zakonu bo imela nemška narodnostna skupina na Hrvatskem lahko svojo šolo, če se bo za šolski pouk prijavilo 20 otrok, svojo pomožno šolo za 10 otrok in svoje nemške oddelke za manj kot deset otrok. Po zakonu sme nemška mladina obiskovati samo nemške šole. Nemške ljudske, srednje in ostale strokovne šole bodo podrejene posebnemu oddelku za nemško šolstvo v prosvetnem ministru. Načelnika tega oddelka bo imenoval prosvetni minister na predlog voditelja nemške narodnostne skupine. V nemških šolah se bo poučevala tudi hrvaščina, hrvatska zgodovina in hrvatski zemljepis. Šole občujejo z oddelkom za nemško šolstvo v prosvetnem ministru kakor tudi z nemškimi občinami samo v nemščini.

Člani hrvatske častne delovne službe potujejo na kurse v Nemčijo. Vodja hrvatske častne delovne službe, Ferdinand pl. Hala, je dal časnikarjem izjavo, v kateri je poudaril, da bo odšlo v najkrajšem času na državne stroške v Nemčijo 730 gojenec hrvatske državne častne delovne službe, ki bodo v Nemčiji študirali ustroj nemške delovne službe. Vsi gojenci bodo ostali na študiju v Nemčiji več mesecev ter bodo potem prevzeli razna mesta v hrvatski državni častni delovni službi, ki bo pričela vsestransko delovati dne 1. aprila 1942.

Zimska pomoč na Hrvatskem. Pod okriljem ministrstva za korporacije so v Zagrebu ustanovili osrednji odbor za zimsko pomoč.

Hrvatski časnikarji potujejo v Nemčijo. Skupina uglednejših hrvatskih časnikarjev je odpotovala na daljše študijsko potovanje v Nemčijo.

Finski poslanik za neodvisno državo Hrvatsko. Prihodnik ponedeljek bo prisel v Zagreb finski poslanik iz Rima dr. Oni Talas ter bo izročil poglavlniku poverljive liste svoje vlade, ki ga je

meštu o razstavah Veroneseja, Brescianske renesanse in Lionarda, sem poudaril, da fašistična Italija z vno pravega znanstvenega mecena prireja take razstave, ki so postale prej nepoznana privlačnost za turista-umetnostnega sladokusca. To prizadevanje tudi v teh resnih časih ni prenehalo. Italija ne kaže svojih umetnostno-zgodovinskih vrednot kot kuriozitet, zavite v meglo romantično zanemarjenih občutenj. Zanimanje, ki ga kaže ital. javnost za tovrstne prireditve, more biti vzpodbudno tudi za italijanske sosedje. Naša želja bi bila, da bi to razstavo, če ne vso, pa vsaj izmed sedanjih 613 razstavljenih listov izbrano desetino ali petino primerkov mogli videti v Ljubljani. Slovenski umetnostni znanosti bi se pri podrobnem proučevanju odprli zanimivi pogledi na umetnostno snovanje čarobne južne umetnosti, pa tudi marsikatera sodba o slovenskem, ljubljanskem »osemnajstem« bi se popravila in končno veljavno fiksirala. Bolj pravilno bi vrednotili visoko vrednost našega rokokoja, čeprav je vkljub vsem zvezam s posvetnimi, trgovskimi, gledališkimi in družabnimi Benetkami ostal v glavnem religiozen in plemiški, ni pa bil obenem še meščanski kot v Benetkah. Če je v tem skrita posebna slovenska nota, je pač naša. Pa tudi to bi videli: Tiepolov in Piazzetov Slovenci nismo imeli, imeli pa smo svoje velike moke, ki so izoblikovali duhovno podobo sodobne ljubljane na prav dostopen in nas vreden način.

imenovala tudi za poslanika za hrvatsko državno področje.

Poglavljen sprejel člane berlinske filharmonije. V nedeljo je sprejel poglavljen v slovesni avdienci člane berlinske filharmonije ter jih je pozdravil z nemškim nagovorom, v katerem je dejal, da je Hrvatska srečna, da lahko ramo ob rami koraka z velikomemskim Rajhom Adolfa Hitlerja ne samo na vojaškem, temveč tudi na kulturnem področju.

Tipiziranje industrijskih proizvodov. V ministru za obrt, veleobrtno in trgovino sestavlja posebni odbor strokovnjakov predloge za normaliziranje in tipiziranje hrvatskih industrijskih proizvodov.

Iz Srbije

Preosnova srbskega šolstva. V zvezi s predstoječo preosnovo srbskega šolstva, se srbski merodajni krogi zavzemajo tudi za uvedbo delovne službe v srednjo šolo.

Ustanovitev posebnega orožniškega poveljstva v Banatu. Načelnik drugega oddelka podbanata v Velikem Bečkereku policijski prefekt Fran Reith, objavlja natečaj za sprejem novih orožnikov.

Vpostavljen promet na progi Belgrad — Obrenovac. Od 17. t. m. je zopet vpostavljen železniški promet na progi Belgrad — Obrenovac.

Naredba Osrednjega urada za usnje za izdelavo in popravilo obutve. Osrednji urad za usnje je izdal posebno naredbo, ki vsebuje nova določila za izdelavo novih čevljev in popravilo starih. Po tej naredbi je na srbskem področju prepovedano vsako izdelovanje lakastih čevljev, izdelovanje ženskih čevljev iz zlatega in srebrnega ševroja, iz zlatega ali srebrne tkanine, atlasa, svile, umetne svile, zlato-pisane ševroja in iz vseh njihovih kombinacij, iz žameta, izvzemši domače obutve vseh vrst. Prepovedana je tudi izdelava vseh vrst copat z usnjeno peto. Prav tako je prepovedana vsakršna izdelava nove obutve z dvojnimi usnjnimi podplatji, uporaba celik kosov usnja za izdelavo pet, uporaba usnja za izdelavo pet pri ženskih čevljih in izdelava nizkih ženskih čevljev z visoko peto, uporaba govejega in telečjega za izdelavo domače obutve in uporaba govejega ali telečjega usnja za izdelavo otroških čevljev do št. 20.

Po tej naredbi morajo čevljarji uporabljati za popravilo čevljev že nošeno usnje ali odpadke od usnja in morajo prvenstveno popravljati čevlje s krpanjem. Prepovedana je tudi zamenjava starega prednjega dela na čevljih z novim in s templanjem.

Velike melioracije v Srbiji. Kakor znano je srbska vlada rezervirala eno milijardo za obnovitev države. V obnovitvenem načrtu zavzema prvo mesto melioracije. Površine, ki prihajajo v poštev za melioracijo, leže pred Belgradom, vzhodno od Tise v Banatu, ob Savi pri Šabcu, kakor tudi v dolini Morave do Niša in ob Donavi pri Smederevu, pri Negotinu in na drugih mestih.

Kraje, ki jih bo srbska vlada meliorirala, bo morala najprej razseliti. Med Drino in Savo bo treba zboljšati 45.000 ha. Stroški za ta dela so preračunani na 25 milijonov dinarjev. Največji načrt izsuševanja je pa predviden za dolino Morave, za kar bodo porabili 550 milijonov dinarjev ter bo na ta način dobila Srbija novih 157.000 rodovitne zemlje, ki bo povečala polje-

delske pridelke za 8 do 9 milijonov metarskih stotov. Z izvedbo velikih izsuševalnih del v Banatu se bo pa žitni pridelek v tej žitnici dvignil za nadaljnjih 300 do 400.000 metarskih stotov. V vseh melioriranih krajih misli srbska vlada naseliti kmete begunce iz Makedonije in vseh ostalih bivših jugoslovanskih krajev.

Izplačilo plač srbskim državnim uradnikom. Srbsko finančno ministristvo in glavna blagajna sta dobili zadnje dni vse polno brzojav od državnega uradništva v notranjosti Srbije, v katerem prosijo za izplačilo plač za mesec avgust, ker nima nobenih sredstev za preživljanje. Finančno ministristvo je zaradi tega naročilo vsem svojim podrejenim uradom, da naj takoj izplačajo mesečne prejemke državnemu uradništvu za mesec avgust.

Premog iz Nemčije za Srbijo. Srbska industrija bo dobila v najkrajšem času 30.000 ton premoga iz Nemčije.

Slovenska poroka v Belgradu. Dne 14. t. m. sta se v cerkvi Kristusa Kralja v Belgradu poročila carinski uradnik Ludvik Janiš in Terezija Kapus. Mladi par je poročil dr. Jenko. Ob vstopu v novo življenje želimo obema mnogo sreče in božjega blagoslova.

Smrtni slučaj. V Belgradu je umrl od kapi zadet zavarovalniški ravnatelj iz Maribora g. Skaza.

Skupno kosilo nemške kolonije v Belgradu. Prejšnjo nedeljo je nemški poslanik pri vojaškem poveljniku za Srbijo g. Benzler povabil na skupno kosilo v prostore nemškega poslanstva vse vidnejše zastopnike nemške kolonije v Belgradu. Pri kosilu so gostje dobili samo eno jed, ker je bila vsa prireditev v okviru akcije za zimsko pomoč.

Nad 100.000 dinarjev za Nemški Rdeči križ. Svojo veliko narodno zavednost je te dni zopet pokazala nemška narodnostna skupina v manjšem banatskem naselju Stefansfeld. Pri zadnji nedeljski nabiralni akciji so meščani tega mesta zbrali za Nemški Rdeči križ nad 100.000 dinarjev.

Vojni ujetniki na dopustu. V smislu prejšnjega popisa vseh obveznikov biv. jug. vojske, se vsi ti obvezniki smatrajo za vojne ujetnike na dopustu.

Nabiralna akcija za obnovo Smedereva in begunce je dala dobre rezultate. Nabiralna akcija za obnovo Smedereva in za begunce je vrgla 18 milijonov dinarjev, ki so jih izročili sedanjemu ministrskemu predsedniku generalu Nediću. Od tega zneska so takoj dali za najpotrebnejše v Smederevu 2 milijona dinarjev, ostali denar bodo porabili za kritje stroškov za vzdrževanje beguncev v Srbiji.

Število črk

pri posameznih jezikih

Razni narodi imajo zelo različne črke in znake za posamezne glasove. Večina jezikov na svetu, vseh jezikov je okoli 2.000, se poslužuje 25 do 30 črk. To velja predvsem za jezike kulturnih narodov. So pa tudi jeziki, ki imajo mnogo manj črk in znakov, nekateri jih pa imajo tudi dosti več. Tako ima n. pr. havajski jezik samo 12 črk odnosedno znakov, na drugi strani pa ima tatarska abeceda, ki je najbolj komplicirana na svetu, 202 črki.

Najstarejše drevo na svetu

Nedaleč od vasi Santa Maria del Tule pri Ohacu v Meksiku stoji ob robu tamošnjega močvirja cipresa, za katero pravijo, da je najstarejše drevo na svetu. Pred leti je v tem kraju divjal hud vihar ter je cipresi odlomil debelo vejo. Znani botanik profesor V. G. Land je zatem proučeval odtrgano vejo, ter je na kolobarjih v lesu ugotovil, da je cipresa stara nekaj nad 7000 let in je po tem takem najstarejše drevo na svetu, ker so ostala drevesa, ki so jih dotedaj smatrali za najstarejša, stara komaj 2.000 let.

Anekdota

Slavni pridigar zaspal

Znameniti dunajski pridigar Abraham a Santa Clara, ki je imel pri vsaki svoji pridigi na stotine poslušalcev, je nekega dne dovolil svojemu znancu misijonarju, da je pridigar z njegove prižnice. Pri njegovi pridigi je bil tudi Abraham a Santa Clara, ki je pa med pridigo svojega znanca zaspal in je s tem zelo razžalil svojega prijatelja. Pri skupni večerji mu je prijatelj to tudi oponesel in je svojo užaljenost izrazil v besede: »Brat v Gospodu! Ti si mojo pridigo enostavno prespal.«

»Imaš prav,« mu odvrne Abraham a Santa Clara. »Priznam, da sem res zaspal. Zaradi tega se pa nikar ne pritožuj samo name. Ker, če sem res zaspal, ti moram očitati tudi jaz, da si me ti uspal.«

Boguslav Kucyński:

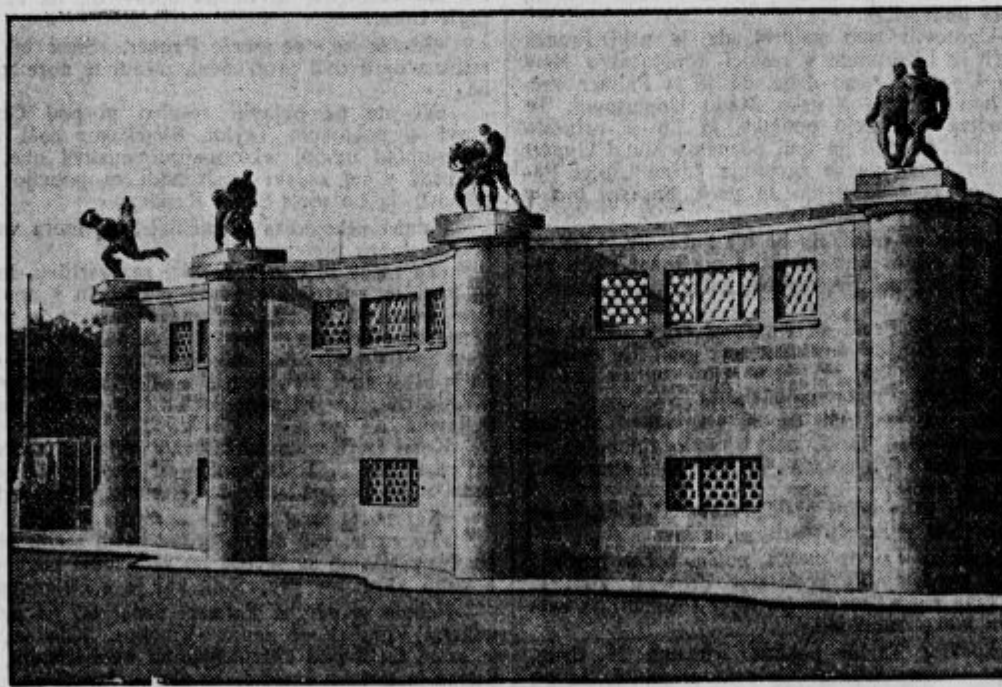
26

RIM

»Prosim,« je rekla žena tukajšnjega paznika beli ženi »zoppa« z Via Appia in odprla ozka vrata na dvorišče. Odpirajo se tudi vrata v notranjost Rotonda. Svet se takoj spremeni. Okroglo je vse okrog, celo okna v zidu so okrogla. Sredi dvorane stoji kamenita miza, obdana z balustrado, stene pa so od vrha do tal pokrite z rimskimi freskami preganjalcev kristjanov, brančih se pred krščanstvom. So v rimskih čeladah in togah, kar jim zelo pristaja, v železnih hlačah, skozi katere je videti napeta stegna, ter z golenicami na nogah. V rokah imajo meče, sekire in žage, kretnje divje, kajti zadajajo smrt drugim ljudem. Budé grozo in etrah, čeprav so barve že zelo obledele.

Čudno je danes gledati te stvari. Človek človeku reže stopala in ude Tam drugi seka človeku glavo. Tretjega pribijajo na križ. Na stebrih vise ljudje, nekaj vročega jim lijejo v usta, pobijajo jih z mečem, mečejo jih v zverinjake levom pod zobe, kamenjujejo s kamenom, žive zakopavajo v zemljo, mečejo jih steklim psom, pečejo na raznih, tolčejo s palicami, žagajo z žago in trgaajo s kaveljni deviška presa.

Tu nabada podivjan bik mučenico na rogove, tam se na drugo skupino vržejo panterji, tam se pod neko mlado deklico v kotlu užiga ogenj, da jo sežge. Gori tudi dekle, privezano na stebel ter ima samo še krvav madež namesto prsi; četrti rujejo jezik iz ust; dalje tam četverjugo nekoga s konji, režejo roke ali mečejo v žrelo ognju; obešajo jih z glavami navzdol in so vsi preluknjani z ostrimi žebliji. Tam vlivajo na nage krop ali pa se morajo ženske in moški kopati v vreli vodi. Lomijo jim roke s koli, meljejo jih med kamni, zabijajo drotno pred očmi staršev. Tu je naslikana vsa zgodovina te čudne in neslavne rimske zgodovine.

Rim: Vhod v Mussolinijev Stadion.

Ljudje gredo po ulic v bolnice, ki ni daleč oddal. Skozi okno gledajo bolniki - vojaki. Invalid stopa tam prikrat na sonce. Ob berglah stopa že čisto sam. Ljudje v tem okraju so ubogi, obrabi so izmučeni, videti je v njih vso bedo in skrb sedanjih dni. Zraven gre ubogo dekle. Toda izkubila je svoje črne trepalnice ter narisala mongolske. Ima strogo in resno lice. Ustavila se je za

hip na robu pločnika, da je šel mimo pogreb. Ob njej se je ustavil tudi invalid.

»Il morto porta il vivo,« je spregovorilo dekle, hoteče na ta način začeti pogovor. Invalid je še pomolčal. Pogledal je nanjo, si malo pomagal z berglami in rekel: »Si a tega konca?«

»Da,« je reklo dekle.

»Že večkrat sem te videl skozi okno,« je rekel

invalid, pogledal nazaj na okno bolnice in videl, da ga opazujejo, zato je sramežljivo rekel: »Spremil bi te, pa ne morem hoditi. Srečno hodi!«

Nekaj ljudi sedi pod črnim zidom majhnega gledališča. Kamen je porastel z mahom. K teatru je prizidana stražnica, ki nosi številko 22 B. Deček odpira najprej majhna, potem pa večja vrata v amfiteater. Po hodniku se gre navzdol. Kakor v Marcellovem teatru so tudi tukaj kamnite glave, notranjostina ni velika, svetloba pada od zgoraj. Na koncu je amfiteater zaokrožen v polkrog, v zidovju pa je še videti davne oboke in kamnite sedeže.

Od zunaj je slišati pogovor. Tam se je vsedel stari pletak »fiasco« in košar, ki hodi po Rimu iz enega konca na drugi. Sedaj bi rad z žico privezal svoje čevlje.

»Ne boš šel več naprej, moj dragi Venditti,« je rekel sam sebi. »Prenočeval boš pri Umberto.« Za hip je pomolčal, potem pa je spet glasno premišljeval: »Toda lepše bi bilo, ko bi se danes mogel priti do Frascatija.«

Dva dežnika gledata iz njegovega napelčnika. Poleg njega leži okovana palica ter šop viter za koše. Takoj je pripravljen spustiti se v pogovor. Toda zagrenjen zaradi ljudi, se rajši sam s sabo glasno pogovarja.

»Hišo mi je razrušil zadnji potres,« je mrmral. Ta nesreča se mu je zgodila pred šestindvajsetimi leti, pa Venditti ne zna povedati tega števila. Dvakrat je razprl izdelane diani in pokazal dvakrat po deset prstov: »Dieci e dieci.« Potem je dvignil še šest prstov in dodal »E sei«.

Obul je na nogo z živo zvezani čevlji, dvignil hlače in z vitro privezal nogavico. Nato začne s svojim delom. Z zakrivljenim nožem je razdelil rumeno vitro na posamezne kose canna, nato je sredi teh kosov z nožem zarezal zarezo, nato pa kratke vitre položil za hrbet. Upognil je protje, skozi prevlekel vitre in napravil krog.

»Dieci, dieci e sei« je ponavljal vase. »In toliko ljudi je bilo našlo smrt.«

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob 16. in 19. uri, ob nedeljah in
praznikih pa ob 10.30, 15., 17. in 19. uri

Znanost in življenje sta v trajnem konfliktu z
zakoni narave in morale v filmu znanstvenih
eksperimentov

Mož — močnejši od smrti
Kod dodatka: OTOKI NA PACIFIKU
KINO SLOGA TEL. 27-30

Film iz življenja študentov, o romantični mladosti
let. o ljubezni

Studentka kemije
ELENA STUDENTESSA IN CHIMICA. Madeleine
Renaud, Constant Remy, J. Luis Barault in dr.
KINO UNION TEL. 22-21

Velik Ufin dokumentarni film

Vojna s Sovjeti

Slike iz gigantske borbe na vzhodnem bojišču
KINO MATICA TEL. 22-41

Romantični doživljaji mladih brezdomcev or-
jetne španske popevke in narodni plesi v filmu.
polnem vedrega humora

Sinovi noči
Estrellita Castro, Miguel
Ligero, Alberto Romea
WARNER OLAND

v zanimivem fil-
mu napete vsebine

Skrivnosti tibetskih planin
Predstave: ne leha ob 2, pol 5 in ob 7, delavnik ob 7
Medtedenski spored (torek, sreda, četrtek)

GLAS IZ DALJAVE
Prihodnji spored: Pomladna pesen (G. Lugo)
Jekleni šerif (F. Scott)

KINO KODELJEVO TEL. 41-64

ISTITUTO FACCHETTI - TREVIGLIO (presso Milano)

Al giovani Sloveni, per i crescenti rapporti com-
merciali con l'Italia, è oggi di grande utilità la
conoscenza della Lingua Italiana. L'Istituto Fac-
chetti è l'unico in Italia specializzato per Corsi
rapidi di Lingua Italiana, di lingue Moderne e
di materie commerciali per giovani di Lingua
straniera. Diplomi. Sports. Chiedere programmi.

Za mlade Slovence je danes radi naraščanje sti-
kov z Italijo zelo koristno znanje italijanščine.
Institut Facchetti je edinstven zavod v Italiji,
specializiran v hitrih tečajih italijanščine, mo-
dernih jezikov in trgovinskih predmetov za mladi-
nino tujih jezikov. Diplome. Sport. Zahtevajte
programe.

Malioglasi

V malih oglaših velja pri iskanju službe vsaka beseda
L 0,30, pri ženitovanjskih oglaših je beseda po L 1,—,
pri vseh ostalih malih oglaših pa je beseda po L 0,60.
Davek se računa posebej. — Male oglašje je treba
plačati takoj pri naročilu.

Službe

Dobe:

Kuharico

vajeno kuhanja dobre
meščanske hrane ter
opravljanja ostalih hišnih
del, sprejem k mali dru-
žini. Reflektira se le na
pomočnico z daljšimi iz-
pričevall v starosti 30 do
40 let. Ponudbe na upravo
»Sl.« pod »Stalno« 11423.

Hlapca

za vsa kmečka dela tak-
oj sprejme Črne Jože,
Ljubljana VII. • Vodni-
kova 133. b

Sodar - pomočnik

vešč tudi vseh kletarskih
del, se takoj sprejme. —
Naslov v upravi »Slov.«
pod štev. 11.445. b

Carboni di legna e legna
d'ardere acquistansi. Grandi
quantitativi. — Assumiamo
rappresentanze. — Scrivere:

Ditta FRANCESCO SIGNORINI, Via Vignati 3, Milano

Dolarske hijene

»Gre za vašega dvojnika, gospod Grill... Za-
nima nas ta Franck Palmer, o katerem ve časo-
pisje toliko povedati.«

Palmer se brezizrazno smehlja. »Gotovo!«

pravi samo zato, da nekaj reče. »No, in dalje?«

»Prav gotovo ste dobro poučeni,« nadaljuje
inspektor Taylor, »da tej nori zgodbi o dvojniku
Palmerju prav za prav nihče v New Yorku ne ve-
rjame. Tudi mi smo bili spočetka menja, da ste
veo to zgodbo vi sami izmislili, zato da bi zbolj-
šali svoj položaj na borzi.«

»No, in če je bilo temu tako, kaj potem?«
oprežuje Palmer, katerega Gizela medtem ves čas
ostro opazuje.

Sedaj se oglasi komisar Brown: »Mi smo
namreč medtem ugotovili, da ta zgodba ni brez
podlage in da se je zgodila v resnici.«

Palmer stisne zobe. Ves čas čuti, kako ga opa-
zuje Gizela. Tudi pogledi obeh uradnikov se mu
zde sumljivi. Zaveda se, da ga sedaj lahko izda
najbolj neznatna malenkost. Prav zato pa je odlo-
čen, da bo sedaj, ko gre za vse, vztrajal. Dobri
namen, da bo Gizeli vse povedal, je že pozabljen.
Preveča ga le še misel na samoobrambo.

»Ne razumem vas popolnoma, inspektor Tay-
lor! Ne vem namreč, kakšni so bili sploh razlogi,
da ste se vi vmešali v to zadevo.«

»To je popolnoma enostavno, gospod Grill!«
Inspektor Taylor govori mirno in hladno. Z nje-
govega obraza se ne da prav ničesar razbrati.
Zato se tudi Palmer zastoni trudi, da bi uganil,
kaj namerava inspektor.

»Kakor hitro smo pri nas na policiji vzeli v
poštev tudi možnost, da je zgodba e Palmerjem
resnična, je postalo za nas odločilno samo dej-
stvo, da je Palmer storil več kaznivih dejanj...«

Dal 15 al 30 settembre vengono emesse le nuove serie di

BUONI DEL TESORO NOVENNALI 5% A PREMI

Interessi e Premi esenti da ogni imposta presente e futura

PREZZO di emissione: L. 97.50 per ogni cento lire di capitale nominale, da versarsi sia in contanti che in cedole ammesse in sottoscrizione.
PREMI: ciascuna serie di L. 1 miliardo di Buoni concorre annualmente a n. 116 premi per un ammontare complessivo di L. 4.800.000 mediante estrazioni semestrali.

Le sottoscrizioni si ricevono presso tutte le Filiali dei seguenti Enti e Istituti che fanno parte del Consorzio di emissione, presieduto dalla Banca d'Italia:

Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli infortuni sul lavoro — Banca d'Italia — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banca Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare Cooperativa Anonima di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Popolare di Milano — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali di Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà — La Fondiaria Compagnia di Assicurazioni Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio;

Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Cattolica del Veneto — Credito Commerciale, Milano — Banco Santo Spirito — Banca Toscana — Banca Agricola Milanese — Banca Provinciale Lombarda — Banco di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Credito Romagnolo — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Banca Belinzaghi — Società Italiana di Credito, Milano — Banco Lariano — Credito Varesino — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banco S. Paolo, Brescia — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banco Alto Milanese — Banca di Calabria;

Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca Popolare, Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.

Tutte le altre Casse di Risparmio, Banche e Banchieri, e Banche Popolari, iscritte alle Federazioni di Categoria, nonché gli Agenti di Cambio partecipanti alla Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio.

Od 15. do 30. septembra bodo emitirane nove serije

9 LETNIH 5% ZAKLADNIH BONOV S PREMIAMI

Obresti in Premije so oproščene sleherne sedanje in bodoče davščine

EMISIJSKA CENA: lir 97.50 za vsakih 100 lir nominalne glavnice, plačljivo ali v gotovini ali s kuponi, dopuščenimi za vpis.

PREMIJE: Na vsako serijo 1 milijarde lir bonov odpade letno 116 premij v skupnem znesku 4.800.000 lir, ki se žrebajo vsakih 6 mesecev. Vpisovanje se lahko opravi pri vseh podružnicah naslednjih ustanov in zavodov, ki pripadajo emisijskemu konzorciju, pod vodstvom zavoda Banca d'Italia.

Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli infortuni sul lavoro — Banca d'Italia — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banca Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare Cooperativa Anonima di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Popolare di Milano — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali di Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà — La Fondiaria Compagnia di Assicurazioni Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio;

Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Cattolica del Veneto — Credito Commerciale, Milano — Banco Santo Spirito — Banca Toscana — Banca Agricola Milanese — Banca Provinciale Lombarda — Banco di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Credito Romagnolo — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Banca Belinzaghi — Società Italiana di Credito, Milano — Banco Lariano — Credito Varesino — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banco S. Paolo, Brescia — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banco Alto Milanese — Banca di Calabria;

Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca Popolare, Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.

Vse ostale hranilnice, banke, bančniki in ljudske posojilnice, ki so včlanjene v zvezi bančne kategorije, kakor tudi menjalnični agenti, ki so člani družbe »Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio«.

GRESITE MNOGO
Pako ne citate redno
SLOVENCA

Kupimo

Kupujem

vse vrste cunj, šiviljske,
krojaške odrezke, vreče
po najvišjih cenah. Alojz
Grebenc, Vošnjakova uli-
ca št. 4, telefon 34-26.

Suhe gobe

prodaja po najvišji ceni v
trgovini Čuček, Sv. Petra
cesta 13, tel. 31-85. 1

O B J A V E

Vsem cenjenim trgovcem!

Tvrška Ant. Krisper, ve-
letrgovina galanterije v
Ljubljani, izjavlja, da je
njen zastopnik za Ljub-
ljansko pokrajino samo g.
Anton Lenšček. Vsakega
dr drugega, ki bi nastopal v
imenu tvrške, sklepal
sleparske kupčije in za-
hteval predujme, prosimo,
da ga takoj prijavite naj-
bližnji varnostni straži.

V naši podružnici na Miklošičevi cesti

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domo-
ljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in
dobite razne informacije. — Poslovne ure od
pol 8 zjutraj do pol 1 pop. in od 2 do 6 pop.

Telefonska številka 30-30

sami dobro, da so borzni posli navadno vsi tako
dobro zakrinkani, da oblasti nikdar ne najdejo za-
godstnih razlogov, ki bi jih upravičili, da bi po-
segle vmes.«

»Seveda ne,« se smeje Palmer. »Sicer bi mo-
rali nastopiti tudi proti meni, zaradi te nore zgod-
be...«

»Vi ste pa objavili resnico gospod Grill,«
pravi s poklonom Taylor. »Vsekakor naši višji
predstojniki upajo, tako namreč misli obo, da
bo prav v tej zadevi prišla tudi za policijo pri-
ložnost, da bo uvela Sama Rackleya.«

Palmer nekaj časa premišljuje, saj mora vsako
besedo dobro pretehtati.

»Za mene bi bilo v resnici razveseljivo, če bi
se vam to posrečilo!« pravi počasi in s trudom
išče primernih besed. »Za mene samega je sicer
v nekem oziru malo nerodno, če se preveč zani-
mate za Palmerja. Saj vam je znano iz časopisov,
da je bil v moji hiši. Tam sva se o vsem podrobno
razgovorila. In priznam, ločila eva se kot dobra
prijateljca...«

Komisar Brown obžalovaje vskoči: »Seveda,
saj razumem... Toda upoštevati morate, da se je
sedaj zadeva sprožila. In da je ni mogoče ustaviti.«

»Kaj boste torej začeli,« sprašuje Palmer.

»To zavisi vse od odločitve naših višjih obla-
sti. Najprej smo se seveda po radijskem pogovoru
z ladjo »Vinetio« prepirali, kaj je e Palmerjem.«

Nehote se zdrzne Palmer: Sedaj bo pa prišel
udarec! Vprašali so ladjo »Vinetio«. Kdo ve, če
je pravi Grill pod spremenjenimi okoliščinami, za
katere je gotovo izvedel, že zaradi brežične zve-
ze ladje s celino, ostal pri vlogi, ki jo je prosto-
voljno prevzel. Če Grill ni molčal, vesta obo urad-
nika točno, kdo je on. S težavo pravi Palmer iz
sebe: »In kaj ste zvedeli?«

»Odgovor, ki ga je poslal kapitan ladje »Vi-
netia«, je bil popolnoma jasen. Glasil se je: Iskanj
Palmer je na ladji, drugega sumljivega do sedaj
nismo nič opazili.«

Palmer se oddahne. Kljub temu pa premore
le žalosten smehljaj. Vedno bolj čuti, da ne bo mo-
gel zdržati in da mu bodo živci odpovedali. Gi-
zela ga ves čas opazuje in ne razume, zakaj obisk
obeh uradnikov tako razburja njenega zaročnika.
Ker nastopi v pogovoru mučen premor, sprego-
vori ona:

»Res, od srca sem vesela, da bo škandal v
klubu Washington tako popolnoma pojasnjen.«
Gizela pristopi k Palmerju. »Posebno sem vesela
tega zaradi tebe, Jonny!«

»Seveda,« pokima Palmer in s strahom gleda
v obo uradnika. »Ni mi popolnoma jasno, čemu
naj to služi. Saj je res, da se je Palmer dal za-
peljati in da je odigral vlogo, ki naj bi mi na-
pravila velikansko škodo. Toda upoštevati morate,
da Palmer niti slutil ni resničnega ozadja vse ko-
medije, ki jo je igral. Njegova dobrosrčnost in
lahkovernost je bila brezvestno izrabljena. Kakor
hitro pa je spoznal, kaj naj bi rodilo njegovo po-
četje, je takoj prišel k meni in mi vse priznal.
Povem tudi odkrito, da mi je on sam pokazal
edino rešilno bilko, po kateri sem se izvekel iz
poloma. Lahko mi verjamete, da nimam niti naj-
manjšega razloga, da bi bil nanj jezen. Zato tudi
ne bi hotel, da bi on še sedaj imel stitnosti zaradi
tega.«

»Kako mislite to glede rešilne bilke...«

Palmer vskoči komisarju razburjen v besedo:
»Vi ne veste, da spočetka sploh nisem videl no-
benega izhoda. Mislim sem, da me čaka neizogiben
polom. Sklepal sem namreč — in isto so mislili
vsi — da sta se Pacifiški trust in Južna Unija za-
časno združila, da pospravita mene. Palmer pa,
ki je pri Rackleyu vendar le sem in tja ujel kako
besedico, mi je sporočil, da je Južna Unija le
spretno izkoriščala in povečala vtis, da Pacifiški
trust sodeluje z njo. Povedal je, da Pacifiški trust
v resnici nima nobene zveze s to borzno spekulaci-
cijo... Prav ta novica pa me je rešila in mi omo-
gočila, da sem pripravil Pacifiški trust do tega,
da mi je priskočil na pomoč.«